

Programmaplan Opvoeden en Opgroeien

herziene versie
maart 2009

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Missie en doelen	3
2. Ontwikkelingen	4
2.1 Bestuurlijke Ontwikkelingen	4
2.2 Jeugd in beeld	5
2.2.1 Algemeen beeld	5
2.2.2 Alkmaarse jeugd in beeld	6
2.4 Conclusies en voorstellen voor extra accenten	8
Programma 1: 'Kinderen hebben een goede start'	9
Kernactiviteit: Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	9
Kernactiviteit: Steunpunten Opvoeding en Home-start	10
Kernactiviteit: Buurtnetwerken jeugdhulpverlening 0-12 jaar	10
Programma 2: 'De school in de wijk'	11
Kernactiviteit: Ouderkamers Overdie (in het kader van het WAP-Overdie)	11
Kernactiviteit: Brede schoolmakelaar Overdie/Kooimeer (in het kader van het WAP-Overdie) ...	12
Kernactiviteit: Herijking brede schoolbeleid	12
Kernactiviteit: Het realiseren van dagarrangementen onderwijs/opvang/activiteiten	13
Kernactiviteit: Koppeling Onderwijs, buurt, sport en cultuur	13
Kernactiviteit: In elke wijk een sterke school	14
Kernactiviteit: Realiseren doorlopende (leer)lijn, verbreding voor- en vroegschoolse educatie ...	15
Programma 3: 'Jongeren hebben een schoolcarrière op maat'	16
Kernactiviteit: Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten	16
Kernactiviteit: Bevorderen doorstroom allochtoon talent	18
Kernactiviteit: Continueren en versterking oriëntatie en schakelklassen	18
Programma 4: 'Jongeren vinden aansluiting met de arbeidsmarkt'	19
Kernactiviteit: Jongerenloket	19
Programma 5: 'Jongeren besteden op verantwoorde wijze hun vrije tijd'	20
Kernactiviteit: Brede school Vmbo	20
Kernactiviteit: Breedtesport	21
Kernactiviteit: Wegnemen van financiële drempels voor deelname aan sport en cultuur.	21
Kernactiviteit: Kwaliteitsimpuls tiener en jongerenwerk	21
Programma 6: 'Jeugd en veiligheid'	22
Kernactiviteit: Vermindering Alcoholmisbruik	22
Kernactiviteit: Veiligheid in en om school	23
Kernactiviteit: Invoering Verwijsindex Risicojeugd (VIR)	23
Kernactiviteit: Vangnet Jeugd / Helpende Hand in de wijk	24
Kernactiviteit: Wijkgerichte aanpak (jeugd)overlast	24
Programma 7: 'Jongeren zijn betrokken en maatschappelijke actief'	25
Kernactiviteit: Jongeren en politiek	25
Kernactiviteit: Jongerenparticipatie	26
Kernactiviteit: Jongerenraad Alkmaar	26
Kernactiviteit: Website Jong Alkmaar	27
Kernactiviteit: Maatschappelijke stages in het Voortgezet Onderwijs	27
Bijlage: Samenvatting resultaten Jongerenomnibus 2007	28

Inleiding

De tijd dat voorzieningen los van elkaar tegemoet konden komen aan de vragen en problemen die bij de jeugd en hun ouders spelen, ligt achter ons. Daarvoor zijn de problemen vaak te complex en ze bestrijken vaak meerdere domeinen (thuis, school, werk, openbare ruimte, vrije tijd etc.) .

Voorzieningen en instellingen dienen daarom bereid te zijn tot samenwerking en waar nodig deel uit te maken van ketens. Dit kan alleen als vanuit een duidelijk gezamenlijk doel wordt gewerkt en heel duidelijk wordt geformuleerd welke resultaten aan deze doelen worden gekoppeld. De lokale overheid is vanuit haar regierol verantwoordelijk voor het in gang zetten van deze beweging.

Vanuit dat vertrekpunt is in 2006 eerst de Kadernota Lokaal Jeugdbeleid vastgesteld door de raad en vervolgens het Uitvoeringsprogramma 2006 t/m 2009 opgesteld en geaccordeerd. Gelet op de gewenste samenhang is gekozen voor een programmatische werkwijze. Centrale inzet van de kadernota lokaal jeugdbeleid is het samen met instellingen, organisaties, ouders en jongeren werken aan een goede toekomst voor de jeugd. De kadernota, met het uitvoeringsprogramma, geeft hierbij de richting aan. De kernactiviteiten uit het uitvoeringsprogramma zijn te beschouwen als speerpunten waar ontwikkelingen en ambities samenkomen en waar breed draagvlak voor bestaat.

1. Missie en doelen

Missie

De gemeente Alkmaar beschouwt het als haar *missie* om te investeren in mensen: mondige burgers maken van Alkmaar een gezonde, leefbare en actieve stad. De jeugd levert een belangrijke bijdrage aan de vitaliteit van de stad en haar wijken. De jongeren van nu zullen over een aantal jaren zelf aan het roer van onze stad staan en zij zullen ook zelf weer een nieuwe generatie jeugd voortbrengen. Wij vinden het belangrijk dat onze jeugd gezond en evenwichtig opgroeit, zodat zij als mondige, sociale en zelfredzame burgers in het leven staan en een bijdrage aan onze (lokale) samenleving zullen leveren.

De gemeente bedenkt en doet dit niet alleen. We gaan ook de jeugd en ouders aanspreken op verantwoordelijkheden.

Veel jongeren groeien gezond en evenwichtig op. Bij een beperkt deel van de jongeren gaat dat niet vanzelf. Daarvoor ontwikkelt de gemeente meer specifiek beleid, dikwijls vanuit een probleemgerichte benadering. Wat wij niet willen is dat de 'probleemjongeren' geïsoleerd raken van de jongeren aan wie zij zich juist op zouden kunnen trekken. Daarom kiezen wij in Alkmaar voor een sluitend en kwalitatief hoogwaardig basisaanbod voor alle jeugd plus daarbinnen iets extra's voor als het nodig is. Daarbij gaan we uit van het principe: zo licht mogelijk, zo vroeg mogelijk, zo kort mogelijk en zo dichtbij mogelijk.

Hoofddoelstellingen

Het jeugdbeleid is gericht op het in stand houden van een breed en gevarieerd basisaanbod aan voorzieningen en activiteiten (onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, wijkactiviteiten). De volgende hoofddoelstellingen kunnen worden onderscheiden:

1. Door het in stand houden en vernieuwen van een basisaanbod aan voorzieningen en activiteiten worden kinderen en jongeren kansen geboden om gezond en evenwichtig op te groeien in Alkmaar. Daarbij gaat het ook om het ontwikkelen van sociale vaardigheden: betrokken zijn en respect tonen voor anderen en om kunnen gaan met verschillende culturen.
2. Door goed onderwijs in samenhang met preventie van schooluitval worden kinderen en jongeren ondersteund en begeleid naar economische zelfstandigheid. Het behalen van een startkwalificatie is hierbij een belangrijke voorwaarde.
3. Voor kinderen en jongeren die in de problemen komen, wordt er aanvullend of specifiek beleid gevoerd. De gemeente is verantwoordelijk voor een sluitend zorgsysteem c.q. vangnet, waardoor jongeren aansluiting blijven vinden bij de samenleving.

Aanpak: programmatische aanpak en de jeugdagenda centraal

Een programmatische aanpak staat centraal in het jeugdbeleid.

Hiervoor hebben wij de volgende redenen:

- Door programmatisch te werken wordt voorkomen dat er een onoverzichtelijk geheel aan losse projecten en acties ontstaat. Op basis van de programma's worden projecten en acties gekaderd en gelegitimeerd.
- Zowel landelijk (operatie Jong) als lokaal (moties/raadvragen) klinkt er een roep om ontschotting. Vragen en problemen van jongeren lopen door domeinen als onderwijs, welzijn en zorg heen. Werken met programma's biedt de mogelijkheid om meer samenhangend naar vragen en problemen te kijken.
- Door een programmatische aanpak wordt het stellen van prioriteiten vergemakkelijkt en kunnen menskracht en middelen effectief worden ingezet.

In het jeugdbeleid zullen de programma's in belangrijke mate de verschillende leeftijdsgroepen volgen zoals die door veel instellingen/organisaties gehanteerd worden. De programma's sluiten ook aan bij het beleid van 'de doorlopende leerweg'.

Door hier in het gemeentelijk beleid bij aan te sluiten wordt regievoering vanuit de gemeente vergemakkelijkt.

2. Ontwikkelingen

2.1 Bestuurlijke Ontwikkelingen

Op alle politiek-bestuurlijke niveaus mag de jeugd zich in een grote belangstelling verheugen. Het kabinet Balkenende IV beschikt over een programmaminister voor Jeugd en Gezin, de gedeputeerde Jeugdzorg van de provincie Noord-Holland is vastbesloten de jeugdzorg op orde te brengen en in het Alkmaars collegeprogramma is jeugd een speerpunt en is er één wethouder integraal verantwoordelijk voor jeugd en onderwijs. Vooral de problemen rond de jeugdzorg krijgen veel aandacht in de media. Mogelijkheden om ten gunste van Alkmaarse burgers en de samenleving te sturen zijn er bijna niet. Op dit punt gaat Alkmaar samen met de provincie meer de grenzen verkennen en haar positie een andere invulling geven.

Op alle niveaus wordt steeds vaker een programmatische aanpak nagestreefd, met als doel schotten te doorbreken.

In het Alkmaars collegeprogramma 2006-2010 wordt over jeugd o.a. het volgende vermeld:

*"Het programma Vitale samenleving kent de volgende accenten:
Jongeren worden goed opgevoed, groeien veilig op en worden toereikend opgeleid.*

Naast de eigen verantwoordelijkheid van de ouder(s) gaat het daarbij om:

- Doorontwikkeling brede scholen
- Versterken zorgstructuur in het onderwijs
- Realiseren van Centra voor Jeugd en gezin op wijkniveau
- Uitvoeren van de masterplannen primair en voortgezet onderwijs
- Stoppen voortijdige schooluitval plus bieden tweede kansonderwijs/reïntegratietrajecten
- Doorstroming via jongerenloket
- Extra stageplaatsen in het bedrijfsleven
- Tegengaan van overlast door jongeren
- Jongeren betrekken en maatschappelijk activeren

In de kabinetsplannen gepresenteerd op Prinsjesdag 2007 zijn op de volgende jeugdterreinen beleidsintensiveringen voorgesteld:

- Gemeenten kunnen verantwoordelijkheid nemen door met de scholen te overleggen en afspraken te maken over onder andere het bredere jeugdbeleid via de Lokale Educatieve Agenda.
- In het beleidsprogramma "Alle kansen voor alle kinderen" is expliciet gesteld dat gemeenten een cruciale rol vervullen in het jeugd- en gezinsbeleid. Hierbij gaat het, naast de Centra voor

Jeugd en Gezin, om het signaleren en melden van kindermishandeling, onderdelen uit het gezinsbeleid, een kindvriendelijke leefomgeving en participatie van de jeugd.

- Reeds in 2009 zal 100% van de gemeenten gebruik maken van het Elektronische Kind Dossier (EKD).
- Uitbreiding van het aantal brede scholen (G4 en enkele andere gemeenten, met focus op de krachtwijken).
- Meer combinatiefuncties in onderwijs, buitenschoolse opvang en sport.
- De regels voor kinderopvang, peuterspeelzalen en voorschoolse educatie worden geharmoniseerd.
- De schooluitval moet worden gehalveerd: van 71.000 in 2002 tot 35.000 in 2012. Daarom versterkt het kabinet in 2008 de 'Aanval op de uitval', samen met ouders, scholen, bedrijfsleven (voor stages en leer/werkplekken), maatschappelijk werk, jeugdzorg, gemeenten en politie. Er worden prestatieconvenanten gesloten met 45 gemeenten en scholen. In samenwerking met het bedrijfsleven wordt de loopbaanoriëntatie en -begeleiding voor leerlingen verbeterd.
- Er komt een onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot een cultuurkaart voor leerlingen in het voortgezet onderwijs (kan positieve effecten hebben voor het armoedebeleid van de grote steden en kan het aantal bezoekers van de gemeentelijke cultuurinstellingen doen toenemen).
- Samen met de Minister voor Jeugd en gezin komt de Minister WWI tot een Actieprogramma Diversiteit in het Jeugdbeleid. Doel is het kwalitatief toesnijden van jeugdbeleid en jeugdzorg op de diversiteit onder jongeren en het hiermee bevorderen van toegankelijkheid en effectiviteit.
- Doelstelling is 25% minder criminaliteit en overlast in 2010 ten opzichte van 2002. Maatregelen om de doelstelling te bereiken komen in de kabinetsbrede aanpak 'Maatregelen overlast en verloedering'.
- Op verzoek van gemeenten stelt de politie wijkscans op.
- Lokale samenwerkingsverbanden, zoals het Veiligheidshuis, worden verder uitgebreid. Ze komen in de (middel) grote steden met tal van relevante ketenpartners, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, de jeugd- én volwassenenreclassering, bureau Halt en de jeugdzorg. Dat maakt een snelle, doordachte en doeltreffende reactie op maat mogelijk.
- Het actieplan polarisatie en radicalisering zal worden uitgevoerd. Hierbij staat de lokale aanpak vanuit de gemeenten voorop.
- Er komt meer aandacht en meer middelen voor maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs.

2.2 Jeugd in beeld

2.2.1 Algemeen beeld

De meeste jongeren schatten hun leven positief in en hebben weinig emotionele problemen. Rond de 92% van de 12-14 jarigen is (buitengewoon) tevreden met hun leven. De meeste jongeren vinden ook dat zij een goede relatie hebben met hun ouders. Wel is het zo dat deze gemiddeld gunstige cijfers lager liggen bij jongeren uit eenoudergezinnen en Vmbo-leerlingen.

Bij allochtone kleuters worden, ondermeer vanwege deelname aan voorschoolse programma's, goede taalscores gehaald. Desondanks hebben allochtone kinderen nog steeds een mindere aanvangspositie aan het begin van de basisschool.

Landelijk is zichtbaar dat bijna een kwart van de leerlingen die in 1993 aan het voortgezet onderwijs zijn begonnen, geen startkwalificatie heeft gehaald. Ten opzichte van een meting in 1989 is dit een daling. (*'De jeugd in Nederland... enkele cijfers', SCP en CBS, 2003*)

Op elke 100 jongeren worden ongeveer 4 verdacht van een strafbaar feit, ongeveer de helft van de jeugdige verdachten wordt door de politie doorverwezen naar Halt.

De groeiende werkloosheid vraagt de nodige aandacht; met name de werkloosheid onder jongeren zonder diploma is aanzienlijk groter dan onder jongeren die wel een opleiding hebben afgerond.

Wat betreft de ouders blijkt uit een recent onderzoek van het SCP dat ze over het algemeen positief zijn over de school van hun kind. Vier van de vijf ouders zijn positief over de kwaliteit van de school.

Een kleine meerderheid (53%) van de ouders vindt dat de school een opvoedkundige taak moet vervullen. Ouders zien zichzelf als hoofdverantwoordelijke voor taken als het bijbrengen van goede manieren en het ontwikkelen van een levensbeschouwing. (*SCP-publicatie 2004/20, 'Ouders over opvoeding en onderwijs'*)

2.2.2 Alkmaarse jeugd in beeld

De leeftijdsgroep tussen de 0 en 19 jaar in Alkmaar telt ruim 22.000 kinderen en jongeren. Het jeugdbeleid in Alkmaar gaat over de toekomst van deze groep.

Over het algemeen zijn de landelijke ontwikkelingen ook zichtbaar in Alkmaar. Op basis van het Jongerenomnibusonderzoek Alkmaar van 2007 van de afdeling Onderzoek en Statistiek is er wel een lokale inkleuring van de landelijke ontwikkelingen te geven. In bijlage 1 is een samenvatting opgenomen van de belangrijkste resultaten van de Jongerenomnibus 2007. Enkele resultaten zijn:

- Bijna 7 van de 10 kinderen en jongeren zijn lid van een sportvereniging. Kinderen op de basisschool zijn het vaakst lid (82%), jongeren boven de 16 jaar het minst vaak (58%). Jongeren die niet op een sport zitten, zeggen meestal dat dit is omdat zij er geen tijd voor hebben (39%). Iets meer dan de helft van de jongeren doet ook aan sport buiten school of vereniging om (we noemen dit ongeorganiseerde sport).
- Activiteiten die jongeren van 12-20 jaar het meest doen zijn computeren (98%) televisie kijken (98%), muziek luisteren (96%) en surfen op internet (94%).
- Ruim de helft van de kinderen in groep 6 t/m 8 zou na schooltijd op school het liefst met vrienden of vriendinnen willen praten en spelletjes doen. Een derde (35%) van de jongeren van 12 t/m 20 jaar zou het liefst na schooltijd op school willen blijven om te sporten. De locaties waar kinderen en jongeren het liefst aan activiteiten zouden willen meedoen zijn: 1. sporthal 2. sportvereniging 3. de eigen school.
- 18% van de jongeren van 12 t/m 20 jaar is het afgelopen jaar naar een jongerencentrum geweest. Jongeren die niet in jongerencentrum zijn geweest, zeggen meestal dat dit komt doordat zij er geen interesse in hebben.
- Een derde van de kinderen vindt dat er in Alkmaar genoeg te doen is voor kinderen van hun leeftijd en 16% vindt van niet. Van de jongeren vindt ongeveer één op de tien dat er genoeg voor hen wordt georganiseerd in Alkmaar en bijna drie op de tien vindt van niet.
- In totaal zegt 15% van de jongeren van 12-20 jaar dat zij (in hun vrije tijd) wel eens vrijwilligerswerk doen. De helft van alle jongeren (12-20 jaar) vindt een verplichte maatschappelijke stage een goed idee.
- Een kwart van de jongeren is geïnteresseerd in de gemeentepolitiek. Jongeren van 16 jaar en ouder zijn hierin vaker geïnteresseerd (32%). 1 op de tien jongeren is het eens met de stelling 'de Alkmaarse politiek doet veel voor jongeren'. De helft van de jongeren heeft geen mening over de stelling en 20% is het ermee oneens.
- 5% van de jongeren heeft schulden die zij moeilijk kunnen terugbetalen (afgezien van een evt. hypotheekschuld of lening studiefinanciering; daar is expliciet *niet* naar gevraagd). In heel Alkmaar gaat het om 500 jongeren. In een derde van de gevallen gaat het om een schuld tot €100
- Vier van de tien kinderen van 9 t/m 11 jaar hebben wel eens alcohol gedronken (ook al was dit maar eens in hun leven). 20% van de kinderen heeft de afgelopen vier weken wel eens alcohol gedronken, 8% zelfs meer dan 1 keer. Van de jongeren van 12-16 jaar drinkt 32% wel eens alcohol, van de jongeren van 16 jaar en ouder doet 83% dit.
- Eén op de tien jongeren van 12-15 jaar en 4% van de jongeren van 16-20 jaar wordt af en toe gepest op internet.

2.3 Landelijke trends en ontwikkelingen

De gemeente wordt meer en meer verantwoordelijk gesteld voor de veiligheid en gezondheid van kinderen en jeugdigen

Aansluitend op de ontwikkelingen rond de Centra voor Jeugd en Gezin en meerdere kritische rapporten van de Inspecties voor de Volksgezondheid en de Jeugdzorg zijn landelijk de ontwikkeling van het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de Verwijsindex ingezet. De gemeenten vervullen de regierol in de lokale invoering van deze instrumenten. De aansluiting met de veiligheids- en jeugdzorgketen zal gewaarborgd moeten worden. Met de provincie en politie moeten hierover sluitende afspraken gemaakt worden. In het verlengde hiervan zien we een groeiende acceptatie van en ook meer roep om bemoeizorg en ingrijpen achter de voordeur.

Menging van scholen

Menging van scholen is een onderwerp dat ook in Alkmaar speelt. In deze stad gaat het niet alleen om menging op basis van etniciteit, maar meer nog om menging op basis van sociaal economische status. Er is een duidelijk onderscheid waar te nemen in de verschillende wijken tussen grote

populaire scholen met leerlingen van hoogopgeleide ouders en kleinere zogenoemde 'achterstandsscholen'.

Landelijk is gebleken dat veel initiatieven (hanteren van dubbele wachtlijsten, 1 vaste aanmeldingsdatum, ouderinitiatieven etc.) die zouden moeten leiden tot menging, niet het gewenste of te weinig effect hebben. De staatssecretaris heeft dan ook onlangs besloten maatregelen niet dwingend op te leggen aan gemeenten. Toch willen wij in Alkmaar dat kinderen ondanks verschillen in afkomst, elkaar blijven ontmoeten op school. De onderwijshuisvesting is een instrument dat hierbij ingezet wordt. Door middel van het koppelen van sterke en zwakke scholen aan elkaar in 1 wijk, het realiseren van aantrekkelijke onderwijsgebouwen met daarin aan onderwijs gelieerde functies als opvang en een naschools activiteiten aanbod zullen bijdragen aan sterke scholen die toegankelijk zijn voor alle kinderen.

Aanval op de Uitval

De zorgadviesteams in het Mbo en de zorgstructuur in het Mbo staan bovenaan de top 10 maatregelen van het Ministerie van OC&W om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Het is belangrijk dat de ROC's samenwerking organiseren in Zorg Adviesteams om jongeren snel de hulp te kunnen bieden die ze nodig hebben.

De invoering van de Kwalificatieplicht tot 18 jaar

Het verlengen van de volledige leerplicht naar 18 jaar, of tot het behalen van een startkwalificatie is eveneens een maatregel om vroegtijdige uitval tegen te gaan.

Met ingang van 1 augustus jl. is de Kwalificatieplicht van kracht geworden. De Leerplichtwet is op grond hiervan aangepast.

De kwalificatieplicht houdt in dat jongeren volledig leerplichtig zijn tot hun 18^e verjaardag of tot het behalen van hun startkwalificatie. Een en ander heeft gevolgen voor leerlingen en hun ouders maar natuurlijk ook voor scholen en gemeenten. Gemeenten krijgen voor de uitvoering middelen die worden toegekend aan de RMC-regio's. Alkmaar zal de middelen voor Noord-Kennemerland ontvangen.

Alcoholmisbruik/comazuipen jeugd

Alcoholmisbruik staat in de top-10 van gezondheidsproblemen in ons land. Gezinnen van alcoholisten, slachtoffers van agressie, van verkeersongevallen, ouders van kinderen die teveel drinken: allen ondervinden schade door overmatig alcoholgebruik. Vooral de jongeren in Nederland zijn de laatste jaren fors meer alcohol gaan drinken en behoren nu tot de stevigste drinkers van Europa. Deze trends zien we ook terug in lokale en regionale gegevens. Alcoholgebruik is samen met drugsgebruik ook de aanjager van geweld vooral in het uitgaansleven. Het kabinet beziet de mogelijkheden hoe de verkrijgbaarheid van alcohol vooral voor jongeren beperkt kan worden. Strenger toezicht is nodig op het verbod op verkoop aan minderjarigen. Bovendien blijft praktijkgerichte voorlichting, gecombineerd met intensief toezicht op de verstrekking van drank aan jongeren zeer belangrijk. De wettelijke leeftijdsgrenzen uit de Drank- en Horecawet moeten beter worden nageleefd. Het nieuwe beleidsprogramma van het kabinet kondigt pilot-projecten aan met een intensieve controle van de leeftijdsgrenzen door de gemeenten en de politie. Het kabinet wil gemeenten de ruimte geven om op basis van eigen afwegingen, de leeftijdsgrens rond de verkoop van alcohol te verhogen van 16 naar 18 jaar. Het kabinet wil de burgemeesters de bevoegdheid geven lokale toezichthouders in het kader van de Drank en Horecawet aan te wijzen. De branche, de gemeenten, ouders en jongeren gaan in gesprek over de sluitingstijden van horecagelegenheden, ook om 'voordrinken' tegen te gaan. Op basis van het onderzoek van de Brijderstichting (quickscan middelengebruik onder de Alkmaarse Jeugd) worden gerichte preventieactiviteiten uitgevoerd. De GGD heeft een voorstel gericht op alcoholmatiging bij de jeugd opgesteld.

Tienerhuiskamers

Op diverse locaties vervullen tienerhuiskamers een belangrijke rol in een verantwoorde vrijetijdsbesteding van tieners. Tegelijk is de constatering dat het niet wenselijk is de begeleiding in de huiskamers alleen door vrijwilligers te laten plaatsvinden. Professionele begeleiding is vereist. In overleg met de bezoekers van tienerhuiskamers en Kern8 en Youth for Christ zal bezien worden aan welke minimumvereisten qua openingstijden en begeleiding voldaan moet worden. Nu al is duidelijk dat het huidige budget t.b.v. tiener- en jongerenwerk daarvoor niet toereikend is. Recent is een tienerhuiskamer in De Oever (Oudorp) opgeleverd.

2.4 Conclusies en voorstellen voor extra accenten

Gelet op het voorgaande stellen wij voor binnen de programmalijnen van het Alkmaars jeugdbeleid de volgende extra accenten toe te voegen.:

- We nemen het voortouw m.b.t. in een sluitende signalering van gezondheids- en jeugdproblematiek door de invoering van het Elektronisch Kinddossier en de Verwijsindex;
- Naar aanleiding van de nieuwe Rijksthema's en beleidsintensiveringen heeft het lokale onderwijsveld een actualisatie van de Lokaal educatieve agenda plaatsgevonden. Het gaat veelal om onderwijsthema's die een duidelijke verbinding hebben met het integrale jeugdbeleid. Deze thema's hebben de komende jaren prioriteit
- Voorlichting en informatie over risicogedrag: we gaan een deltaplan alcoholmisbruik jeugd opstellen op basis van de quickscan van de Brijder en de voorstellen vanuit de GGD;
- We maken samen met de schoolbesturen PO een Plan van aanpak gemengde scholen. (thema lokaal educatieve agenda)
- Samenwerking brede school - tiener/jongerenwerk Kern8: we komen met een pilot om de inzet van het tiener- en jongerenwerk in de brede scholen VMBO nader uit te werken. Hiervoor zullen wij de betrokken organisaties een duidelijke opdracht verstrekken.
- In het Wijkactiviteitenplan Overdie Krachtwijk wordt een heel aantal maatregelen voorgesteld voor de doelgroep jeugd met betrekking tot de thema: zorg, leren&opgroeien en werk.
- Samen met het MBO ontwikkelen van een plan Aanval op de uitval om het voortijdig schooluitval op het MBO te bestrijden.

Hiervoor zullen wij de betrokken organisaties een duidelijke opdracht verstrekken.

Programma 1: 'Kinderen hebben een goede start'

Doelstelling algemeen

Sluitende zorg voor alle jeugdigen 0-12 jaar en hun opvoeders, waarbij de organisatie van de (jeugdgezondheids-) zorg op wijkniveau plaats vindt.

Probleemstelling

De gemeente op basis van de Wet Collectieve Preventie Jeugdgezondheidszorg inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de gehele jeugdgezondheidszorg van 0 tot 19 jaar.

Om de gemeentelijke regierol goed uit te voeren is het gewenst om een antwoord te formuleren op de vraag hoe de jeugdgezondheidszorg in Alkmaar er uit dient te zien en wat daarvan de doelen en effecten zijn. Uitgangspunten daarbij zijn de behoeften van de Alkmaarse jeugd en hun ouders/opvoeders en de wettelijke en financiële kaders. De jeugdgezondheidszorg, en met name de consultatiebureaus voor 0-4 jarigen, zien wij als een belangrijke schakel in het jeugdbeleid met een nagenoeg 100% bereik.

Wat betreft de jongste leeftijdsgroep gaat het vooral om een sluitende aanpak rondom opvoeding en opgroeien. Want gaat het in de beginfase van het opvoedingsproces mis, dan neemt de kans toe dat er op latere leeftijd nog veel meer mis gaat. Verstoringen in de ontwikkeling of opvoeding van kinderen moeten beter en sneller worden opgemerkt. Het vereist een goede informatie-overdracht van betrokkenen. Vroegtijdig signaleren en ingrijpen voorkomt ontsporing op latere leeftijd. Daarom is het van belang om aandacht te hebben voor de risicofactoren in de opvoeding.

In dit programma spelen te ontwikkelen Centra voor Jeugd en Gezin een centrale en coördinerende rol. Deze beschikken over een helder en vraaggericht aanbod, goed gepromoot, met deskundige mensen en samenwerkend in buurtnetwerken/buurtoverleggen. Opvoeders kunnen hier terecht met hun vragen. Gezinnen die het moeilijk hebben moeten hier kansen worden geboden. Er vindt nauwe aansluiting plaats met de activiteiten van de voor- en vroegschoolse educatie.

Waar mogelijk zullen de Centra voor Jeugd en Gezin gebruik maken van ervaringsdeskundigen en intermediairs. In dit verband kan gedacht worden aan allochtone ouders. De visie achter deze Centra voor Jeugd en Gezin sluit aan bij de landelijke kaders om Centra voor jeugd en gezin te ontwikkelen.

Het programma 'Kinderen hebben een goede start' heeft met name relaties met het lokaal gezondheidsbeleid: één van de prioritaire thema's is jeugd en gezondheid.

Kernactiviteit: Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)

Er zijn diverse instanties verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg en opvoedingsondersteuning. De functies en activiteiten van deze instellingen worden fysiek gebundeld binnen de Centra voor Jeugd en Gezin zodat eerder, sneller en beter samengewerkt wordt.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Een betere samenwerking en samenhang in de jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen.	Een zo optimaal mogelijke groei en ontwikkeling van alle Alkmaarse kinderen. Het bereik is 100%. Alle kinderen zijn in beeld.	Het programma van eisen voor de CJG's is opgesteld. De definitieve locaties zijn bepaald en de (ver)bouw daarvan opgestart. In het najaar van 2008 is het <i>eerste</i> CJG in Overdie geopend. In 2009 is een <i>tweede</i> CJG gerealiseerd aan de Merwedestraat ten behoeve van Oudorp, Oudorperpolder en Schermereiland. In 2009 opent het <i>derde</i> CJG Noord in Mare Nostrum zijn deuren.

		Invoering van de Verwijsindex en het Elektronisch Kinddossier in 2009.

Kernactiviteit: Steunpunten Opvoeding en Home-start

Het Steunpunt Opvoeding Overdie is gevestigd in het GGD-JGZ steunpunt aan de Van Alphenstraat in Overdie. Wekelijks is er twee dagdelen een pedagogisch spreekuur en daarnaast is een informatiemedewerkster aanwezig. Het Steunpunt werkt nauw samen met de jeugdgezondheidszorg, Bureau Jeugdzorg, INOVA en Steunpunt Hayat. Jaarlijks stelt het steunpunt met de brede basisscholen in Overdie (De Wegwijzer, St. Matthias, De Fontein, Kardinaal De Jong) een werkplan op m.b.t. de themaachtenden en opvoedcursussen. We voeren het gestandaardiseerde opvoedondersteuningsprogramma Triple P in.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Door inbedding van een steunpunt opvoeding in ieder CJG komt deze functie stadsbreed beschikbaar. Doorgaande lijn opvoedingsondersteuning (Triple P).	Jaarlijks doen 80 ouders/gezinnen een beroep op het steunpunt opvoeding, veelal na doorverwijzing van huisarts of andere hulpverlening. In tweederde van de gevallen zijn één of twee gesprekken voldoende om het probleem op te lossen of beter hanteerbaar te maken. Een deel wordt gericht doorverwezen naar meer specialistische opvoedingsondersteuning zoals Homestart of Bureau jeugdzorg.	Het steunpunt opvoeding is uiterlijk 2009 onderdeel van ieder Centrum voor Jeugd en Gezin. Invoering (periode 2009-2012) van de Triple P aanpak door scholing van professionals en meer contactmomenten. Uitbreiding per 1 januari 2009 van Home Start van 30 naar 45 begeleide gezinnen op jaarbasis.

Kernactiviteit: Buurtnetwerken jeugdhulpverlening 0-12 jaar

Een buurtnetwerk jeugdhulpverlening 0-12 jaar bestaat uit professionals die dagelijks met jongeren tot 12 jaar werken zoals medewerkers van basisscholen, peuterspeelzalen, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg en politie. Kern8 zorgt voor de coördinatie en kwaliteitsbewaking van de besprekingen. Er bestaan reeds buurtnetwerken in De Mare, Centrum, Overdie, Daalmeer, West en Oudorp.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
We streven aan buurtnetwerken in alle wijken waaraan ook het basisonderwijs deelneemt.	Snellere signalering en aanpak van jeugd- en gezinsproblematiek. Bij geconstateerde problemen wordt zo snel mogelijk de geëigende hulpverlening ingeschakeld. Bij ernstige problematiek wordt het team Vangnet Jeugd ingeschakeld. Ook wordt verwezen naar het Steunpunt Opvoeding.	In alle Alkmaarse wijken zijn sinds 2008 buurtnetwerken actief. In de buurtnetwerken worden jaarlijks 250 kind/gezins-signalen besproken en bij een casemanager van één van de instellingen ondergebracht. De buurtnetwerken zijn in 2009 ingebed in de CJG-ontwikkeling.

Programma 2: 'De school in de wijk'

Doelstelling algemeen

Het laten samenwerken van basisscholen met een netwerk van professionele instellingen en ouders rondom de thema's opvang, vrijetijdsbesteding, gezondheid en zorg, onderwijsachterstanden, doorlopende leerlijn en leefbaarheid met als doel een goed opvoedings- en ontwikkelingsklimaat voor kinderen en hun ouders te realiseren.

Probleemstelling

De brede school neemt in verschillende landelijke en lokale beleidsontwikkelingen een belangrijke plaats in:

- In de nota van de WRR 'vertrouwen in de buurt' wordt de brede school genoemd als instrument om de leefbaarheid in buurten en wijken een extra impuls te geven.
- De motie van Aartsen/Bos met betrekking tot opvang op of in de nabijheid van school van 7.30 tot 18.30.
- De Rijksregeling 'Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs'.
- Het advies van regeringscommissaris Stephan van Eijk vanuit de Operatie Jong, waarbij de brede school een positie wordt toebedeeld in zowel de koppeling van Onderwijs, opvang en vrijetijdsbesteding als in de koppeling met een sluitend netwerk van jeugdhulpverlening en jeugdzorg. Daarnaast wordt de doorlopende leerlijn van peuter tot 19 jarige benadrukt.
- De Rijksregeling Impuls brede scholen, sport en cultuur.
- Vanuit de lokale samenleving als vanuit scholen en schoolbesturen wordt steeds vaker gewezen op het belang van ouderparticipatie.

Bovenstaande geeft aanleiding tot een aantal speerpunten binnen de voortzetting van het brede schoolbeleid

- Koppeling onderwijs en opvang en activiteiten (dagarrangementen)
- Koppeling tussen onderwijs, sport en cultuur
- Doorlopende (leer)lijn, in het bijzonder samenwerking met de peuterspeelzalen en verbreden van de voor- en vroegschoolse educatie
- Ouderparticipatie en opvoedingsondersteuning

Kernactiviteit: Ouderkamers Overdie (in het kader van het WAP-Overdie)

Naar het model van de ouderkamer van de Wegwijzer in Nieuw-Overdie, worden op de overige brede basisscholen in Overdie/Kooimeer ouderkamers ingericht. Deze zijn bedoeld als ontmoetingsplek voor ouders van de school, maar zullen ook een gericht aanbod organiseren op het gebied van opvoedingsondersteuning en voorlichting op het gebied van gezondheid en schoolloopbaan.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Inrichten van 3 nieuwe ouderkamers op de Fontein, St. Matthias en Kardinaal de Jongschool en het continueren van de ouderkamer van de Wegwijzer.	Vergroten van de ouderbetrokkenheid door middel van ontmoeting en (doelgerichte) voorlichting. Hier ligt tevens een link met inburgeringsactiviteiten.	Er is in 2009 een coördinator ouderkamers aangesteld van uit de GGD/CJG. 4 Ouderkamers zijn ingericht en open voor ontmoeting. Met ingang van het schooljaar 2008-2009 draaien de eerste gerichte activiteiten.
Realiseren van continuïteit in de personele bezetting van de ouderkamers.	Realiseren van samenwerking tussen basisscholen CJG in de wijk.	

Kernactiviteit: Brede schoolmakelaar Overdie/Kooimeer (in het kader van het WAP-Overdie)

Op basis van een aantal geconstateerde knelpunten krijgen de 4 brede basisscholen in Overdie/Kooimeer in de komende jaren een extra impuls in de vorm van extra ondersteuning in het verder uitbouwen van hun brede schoolprofiel. De geconstateerde knelpunten zijn: Op 3 van de 4 scholen een dalen leerlingaantal, hoge concentratie leerlingen met een achterstand, vlucht van leerlingen naar scholen buiten de wijk, lage ouderbetrokkenheid. Dit vergt van de scholen dat zij een uitgebreid zorgnetwerk onderhouden, een breder aanbod verzorgen dan onderwijs alleen zowel voor leerlingen als hun ouders en contacten met de wijkpartners onderhouden. Ook de hierboven genoemde ouderkamers maken onderdeel uit van de brede scholen. Het onderhouden van zo'n breed netwerk aan partners vergt veel tijd en inzet van de scholen. Ondersteuning hierbij is noodzakelijk. Het nieuwbouwproces brede school Oud-Overdie en de nieuwe samenwerkingsrelaties die hierbinnen dienen te worden gerealiseerd, evenals de toekomstige samenwerking met het Oranjehuis, vragen hierin speciale aandacht.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het realiseren van sterke brede (groei)scholen waardoor kinderen in hun eigen wijk naar school (blijven) gaan.	Een verankerd netwerk voor de 4 brede scholen op het gebied van de zorgstructuur, opvoedingsondersteuning, koppeling onderwijs/kinderopvang en koppeling school/buurt.	tot en met 2012 • toename aantal deelnemers naschoolse activiteiten als gevolg van de inzet van de combinatiefuncties (zie kernactiviteiten koppeling onderwijs, buurt, sport en cultuur). • verbetering zorgketen rond het onderwijs. • er ligt een samenwerkingsplan ten behoeve van de nieuwe brede school Oud-Overdie. • er ligt een samenwerkingsplan St. Matthias/Oranjehuis. • verbeterde toeleiding VVE • implementatie methodiek vreedzame wijk.

Kernactiviteit: Herijking brede schoolbeleid

Het brede schoolbeleid maakt onderdeel uit van het Grotestedenbeleid dat eind 2009 afloopt. In de loop der jaren is er veel opgebouwd binnen de brede scholen. Bezien moet worden hoe we deze zaken kunnen voortzetten. Ook is onze gemeentelijke regierol toe aan een heroverweging. Ooit ontstaan vanuit een aanjaaggedachte, zijn we na de implementatiefase nu toe aan de onderhoudsfase van de brede school. Tevens is er in de afgelopen 2 jaar een belangrijke en krachtige partner toegevoegd aan de brede school; de Buitenschoolse Opvang. het onderwijs als middelpunt van de brede school is in de dagelijkse praktijk niet altijd meer zo vanzelfsprekend. Hoe gaan we in de toekomst om met deze verschuiving in rollen?

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het creëren van een dussdanige brede school structuur dat er een goeddraaiend autonoom netwerk ontstaat evenals het zoeken naar een nieuwe financieringsvorm om alle activiteiten die in jaren zijn opgebouwd te kunnen continueren.	Overeenstemming tussen gemeente en samenwerkende partners over een vernieuwd model brede school. De rollen van de schoolbesturen en de gemeente moet helder zijn.	Een beleidsnotitie met daarin een uiteenzetting van het vernieuwde brede schoolbeleid 2010-2014.

Kernactiviteit: Het realiseren van dagarrangementen onderwijs/opvang/activiteiten

Sinds 1 augustus 2008 heeft het basisonderwijs de wettelijke opdracht tot het organiseren van voor/tussen/naschoolse opvang (BSO). Er is gekozen voor een gezamenlijke wijkaanpak tussen schoolbesturen PO, gemeente en kinderopvangorganisaties. Hierbij is een drieledige opdracht aan de orde:

- Het realiseren van een forse uitbreiding van het aantal kindplaatsen.
- Het realiseren van definitieve huisvesting waarbij zoveel mogelijk sprake is van gebouwelijke integratie tussen onderwijs en opvang en multifunctioneel gebruik van ruimtes, hier worden ook sport- en wijk accommodatie bij betrokken.
- Het realiseren van inhoudelijke samenwerking tussen betrokken partners volgens de brede schoolgedachte. De partners zijn: de basisscholen, een 6-tal kinderopvangorganisaties, Artiance, Sportbureau en Kern8.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Uitbreiding aantal kindplaatsen BSO van 60% ten opzichte van de situatie vóór 1/8/07.	Elk Alkmaars kind dat van BSO gebruik wil maken kan geplaatst worden.	Uitbreiding is gerealiseerd van 425 kindplaatsen in 2006 naar 885 per augustus 2008. We monitoren de wachtlijsten en bepalen op basis daarvan of verdere uitbreiding gewenst is. Momenteel zijn er op enkele locaties relatief korte wachtlijsten.
Realiseren gebouwelijke integratie en multifunctioneel gebruik van ruimtes.	Bij iedere nieuwe vestiging is sprake van gebouwelijke integratie.	10 nieuwe vestigingen waarvan 2 inmiddels gerealiseerd. Voor de overige 8 vestigingen geldt een tijdpad t/m 2011.
Realiseren inhoudelijke samenwerking tussen betrokken partners.	In iedere wijk een sluitend dagarrangement.	Met ingang van het schooljaar 2009-2010 draaien 2 pilots met een doorgroei naar iedere wijk in 2011.

Kernactiviteit: Koppeling Onderwijs, buurt, sport en cultuur

Ook voor kinderen die geen gebruik maken van de opvang dient een toegankelijk aanbod aan activiteiten te bestaan. Ook hier dient inhoudelijke samenwerking tussen de verschillende partners te worden gerealiseerd.

Gezond bewegen, cultuureducatie, een verantwoorde vrijetijdsbesteding, aandacht voor sociale competenties zijn doelen van deze kernactiviteiten. Ten behoeven van de realisatie van combinatiefuncties bestaat een Rijksregeling 'impuls brede scholen Sport en Cultuur'. Deze regeling biedt Alkmaar de kans om tot eind 2011 14 combinatiefuncties te realiseren.

Daarnaast worden binnen de brede school al tal van activiteiten op het gebied van sport en cultuur aangeboden. Cultuur Primair (de Alkmaarse uitvoering van de Rijksstimuleringsregeling Cultuureducatie) biedt basisschoolleerlingen binnen schooltijd een uitgebreid aanbod aan culturele activiteiten.

Het gaat alles bij elkaar genomen om een logische verbinding van bovenstaande terreinen alsmede van het binnen- en buitenschoolse aanbod.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het realiseren van combinatiefuncties onderwijs/sport inclusief de terugkeer van de vakleerkracht lichamelijke opvoeding	Basisschoolleerlingen krijgen minimaal 1x per week bewegingsonderwijs van een vakleerkracht en na schooltijd is er een gecoördineerd aanbod aan sportactiviteiten, met name in buurten waar kinderen weinig gebruik maken van opvang.	Eind 2008 realisatie van 5,5 fte. combinatiefuncties onderwijs/sport, in de periode 2009-2012 oplopen tot minimaal 11,5 fte.

Het realiseren van combinatiefuncties onderwijs/cultuur en continuering en uitbreiding cultuureducatie.	90% van de basisschoolleerlingen krijgt een uitgebreider aanbod aan kunst en cultuur dan in het reguliere onderwijscurriculum verplicht is. Naschools aanbod in de zgn. aandachtswijken (start in Overdie in het kader van het Wijkactieplan).	Realisatie van 3 combinatiefuncties onderwijs/cultuur uiterlijk in 2011. Een toename van 75% naar 90% van het aantal basisscholen dat deelneemt aan Cultuur Primair.
Uitvoering en voortzetting BOS project Sporthero.	Terugdringen van overgewicht bij kinderen die hiervoor door school en jeugdarts geïndiceerd worden.	45 kinderen per jaar nemen deel aan Sporthero Na afloop van het project (2009) hebben 180 kinderen deelgenomen aan het programma en heeft jaarlijks op negen basisscholen voorlichting over gezonde voeding plaatsgevonden. Voor de zomervakantie moet er een besluit over voortzetting genomen zijn.

Kernactiviteit: In elke wijk een sterke school

Een sterke brede basisschool voldoet in het Alkmaarse model aan de volgende uitgangspunten:

- De school in samenhang met andere voorzieningen rondom het kind, zoals goede kinderopvang en een activiteitenaanbod.
- Een school waar kinderen elkaar blijven ontmoeten zonder dat er sprake is van scheiding langs lijnen van sociaal economische status en/of etniciteit (gemengde scholen).
- Thuisnabij onderwijs; kinderen gaan in de wijk naar school

Momenteel zien we dat er in de verschillende wijken grotere en kleinere scholen zijn ontstaan. De grotere scholen zijn populair, blank, hoogopgeleid etc. en kampen vaak met een krapte in de huisvesting. De kleinere scholen hebben veel gewichtenleerlingen, nemen steeds verder af in leerlingaantal, hebben leegstand en houden met moeite het hoofd boven water. In een aantal wijken is een grote mobiliteit zichtbaar van kinderen die buiten de wijk naar zo'n gewilde school gaan.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Basisscholen creëren die voldoen aan bovengenoemde uitgangspunten. De trek van grote groepen leerlingen vanuit de wijken Overdie en Hoefplan terugdringen. Goede multifunctionele schoolgebouwen realiseren die toegerust zijn op het bieden van zgn. dagarrangementen.	Gemeente en schoolbesturen realiseren een samenwerking met elkaar waardoor, los van denominaties, voor een wijkaanpak wordt gekozen, en bundeling en herschikking van basisscholen mogelijk wordt in de gebouwelijke sfeer, maar ook in de inhoudelijke samenwerking.	Een strategisch integraal huisvestingsplan basisonderwijs met een doorkijk van 10 jaar dat in 2009 wordt vastgesteld en daarna gefaseerd in uitvoering wordt genomen.

Kernactiviteit: Realiseren doorlopende (leer)lijn, verbreding voor- en vroegschoolse educatie
 Het effectief terugdringen van (taal)achterstand begint op zo vroeg mogelijke leeftijd, dus nog voor de start van de basisschool. Dit betekent dat op sommige plaatsen nu al het peuterspeelzaalwerk en straks ook de kinderopvang werkt met gerichte educatieve taal- en ontwikkelingsprogramma's zodat kinderen met minder taalachterstand aan hun schoolcarrière beginnen

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Uitbreiding van de VVE-methodiek in het peuterspeelzaalwerk.	Jaarlijks bezoeken 1000 kinderen Alkmaarse peuterspeelzalen In 2009 hebben hierbinnen 190 peuters met een taalachterstand een erkend VVE-programma gevolgd.	In 2010 werken alle peuterspeelzalen met doelgroepkinderen met een gericht taalprogramma.
Implementatie van de VVE-methodiek in de kinderopvang.	Ongeveer 600 peuters maken gebruik van de dagopvang. Hierbinnen hebben in 2009 30 peuters met een taalachterstand een erkend VVE-programma gevolgd.	Doorgroei van de VVE-methodiek in de kinderopvang met een einddoel van 5 in 2011.
Harmonisatie van de peuterspeelzaal en kinderopvang met realisatie van samenwerking met het basisonderwijs.	Gebouwelijke, organisatorische en inhoudelijke integratie van de peuterspeelzaal en de kinderopvang.	2 pilots in 2009. In 2014 dient 75% van de peuterspeelzalen geharmoniseerd te zijn met de kinderopvang.

Programma 3: 'Jongeren hebben een schoolcarrière op maat'

Doelstelling algemeen

Inrichting van het onderwijssysteem is een taak van de rijksoverheid, maar wij voelen ons samen met de scholen mede verantwoordelijk voor een goede zorgstructuur, een doorlopende schoolloopbaan en een goede aansluiting met de arbeidsmarkt.

Visie en probleemstelling

Gedurende de schoolloopbaan van jongeren zijn er bekende risicomomenten, zoals de overstap van basis- naar voortgezet onderwijs en van voortgezet- naar beroepsonderwijs. Sommige jongeren hebben op het voortgezet onderwijs behoefte aan een time-out voorziening, waarna ze hun schoolloopbaan weer kunnen voortzetten. Hiervoor is het belangrijk dat signalen van dreigend voortijdig schoolverlaten tijdig door de omgeving van de jongere worden opgepakt en worden besproken in een zorgteam van de school.

De vraag naar hoogopgeleid personeel blijft stijgen. Een startkwalificatie¹ is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om met een goede uitgangspositie de arbeidsmarkt te betreden en een goede kans te maken op geschoold werk.

Hoewel wij weten dat het niet voor alle kinderen is weggelegd, willen wij er toch naar streven dat zoveel mogelijk jongeren in een ononderbroken leerweg de school met een startkwalificatie verlaten. In eerste instantie is daarvoor nodig dat kinderen uit het basisonderwijs de overstap naar de voor hen geschikte vorm van voortgezet onderwijs met succes kunnen maken.

In tweede instantie is het van belang dat er sprake is van een sluitend zorgsysteem voor scholen, ook binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Elke school heeft een zorgteam, waar in een vroegtijdig stadium leerlingen opgepakt worden die dreigen uit te vallen. Bovendien is er een sluitende registratie van voortijdig schoolverlaters² door het Regionale Meld- en Coördinatiepunt Noord-Kennemerland. En er bestaat een vangnet in de vorm van time-out voorzieningen.

Voor jongeren die hulp behoeven bij de overstap naar de arbeidsmarkt is er een jongerenloket, waar zij informatie, advies, bemiddeling en begeleiding kunnen krijgen naar wat voor hen de beste weg is naar een zelfstandig bestaan (wordt uitgewerkt in programma 4).

Een veilige leeromgeving, een veilige school, is tot slot van belang voor een plezierige schoolcarrière (wordt uitgewerkt in programma 6).

Kernactiviteit: Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Het belang om de forse aantallen voortijdig schoolverlaten terug te dringen wordt door alle betrokken partijen onderschreven. De scholen en de gemeente werken samen om dat te realiseren en hebben afspraken gemaakt op de volgende terreinen:

- Het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters in Vo en Mbo
- het verder ontwikkelen van een regionale leerplichtsamenwerking
- Het verbeteren van de overgang van Vmbo naar Mbo
- Het realiseren van een goede zorgstructuur in het Mbo/Vavo
- het ondersteunen van de scholen bij de realisatie van passend onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Eind 2009 zal het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) ten opzichte van het schooljaar 2005-2006 met 35% zijn verminderd van 1047 naar 732. Ook het aantal herplaatste vsv-ers is met 35% toegenomen van 405 naar 547. (Vastgelegd in GSB-MOP).	Het aantal leerlingen dat met een startkwalificatie de school verlaat is vergroot. Er is een sluitende aanpak gerealiseerd om leerlingen binnen het onderwijs te houden. Daarnaast is een vangnet ontwikkeld waarbinnen vsv-ers - tijdelijk - worden opgevangen waarna herplaatsing op school plaatsvindt.	Op 19 mei 2008 is tussen het ministerie OCW, scholen voor Vo en Mbo en Alkmaar als RMC-contactgemeente een convenant VSV gesloten. Daarin is afgesproken in vier jaar tijd het aantal vsv-ers met 40% terug te dringen. De looptijd van het convenant is tot 2012.

¹ Startkwalificatie is een diploma op minimaal niveau MBO-2, Havo of VWO.

² Voortijdig schoolverlaten wil zeggen zonder startkwalificatie de school verlaten.

		Uitvoering van projecten samen met andere scholen/organisaties die tot doel hebben leerlingen extra te begeleiden en doorstroom te bevorderen: • Alkmaar Winkelstad 2008-2009: 15 deelnemers uit Mbo niveau 1. • Mentorproject 2008-2011: per jaar 100 koppelingen van mentor aan leerling bij risicomomenten zoals overgang Po naar Vo, V(mb)o naar Mbo.
Het verder ontwikkelen van regionale samenwerking op het gebied van leerplicht.	Een gezamenlijke regionale leerplicht en RMC registratie. Een gezamenlijke regionale visie op leerplicht en een eenduidige aanpak. Verder uitbreiding van de formatie regionale uitvoering kwalificatieplicht Mbo naar 1,4 fte.	De leerling- en RMC-registratie 4 – 23 jaar wordt in 2008 en 2009 omgevormd tot een integrale regionale registratie. Daardoor ontstaat beter zich op (dreigend) schooluitval. Met ingang van 2009 zal tevens het 1 loket verzuim (melding aan IB-groep) hieraan een bijdrage leveren.
Een niet gering aantal risicoleerlingen onder de Vmbo-examenkandidaten stroomt niet door naar het Mbo. Door samenwerking van Vo-scholen, Mbo en gemeenten zal de doorstroom worden verbeterd.	Alle Vmbo-examenkandidaten die daartoe de capaciteiten hebben stromen door naar het Mbo.	Jaarlijks uitvoeren van het Preventieproject brengt het percentage niet-doorstromers naar een gemiddelde van 4% terug. Samen met scholen wordt gezocht naar verdere optimalisering van de uitvoering van het project. Het is één van de maatregelen in het convenant VSV.
Binnen het Mbo (en Vavo) zal een zorgstructuur moeten worden gerealiseerd met als doel: het binnen de school houden van leerlingen die dreigen uit te vallen.	Door een goede zorgstructuur zal het aantal VSV-ers binnen Mbo (en Vavo) in de periode 2008-2011 met 40% worden teruggebracht.	Vanaf schooljaar 2007-2008 zijn ook binnen het Mbo zorgadviesteams verplicht. Bij het ROC Horizon is dat per januari 2008 gestart. Leerplicht neemt daaraan deel. Tussen het Mbo en RMC zijn afspraken gemaakt over de “warme overdracht” van risicoleerlingen waardoor actie eerder mogelijk is: minder nieuwe Vsv-ers en meer herplaatste Vsv-ers. Deze werkwijze wordt in maart 2008 opgestart. De RMC-functie verstrekt subsidie voor het school-

		maatschappelijk werk in het Mbo voor de niveaus 1 en 2. Ook binnen het Vavo moet in schooljaar 2007-2008 een zorgstructuur worden ontwikkeld.
Passend onderwijs is de ontwikkeling die het voor elke leerling mogelijk gaat maken optimaal gebruik te maken van de onderwijsvoorzieningen en alle ondersteuning die daarbij geboden kan worden. Pas in 2011 wordt hiervoor een wettelijk kader verwacht.	Primair onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs gaan op regionaal niveau nauwere banden aan om voor elk kind passend onderwijs te kunnen bieden. Onderwijs en gemeente maken samen afspraken over passend onderwijs en passende zorg voor elk kind.	In 2009 en 2010 concrete afspraken tussen onderwijs en gemeente over rol en verantwoordelijkheden op het gebied van onderwijshuisvesting, zorg, ZAT's en een goede afstemming met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Kernactiviteit: Bevorderen doorstroom allochtoon talent		
Na raadpleging van allochtone ouders over de schoolkeuze en doorstroom naar het voortgezet onderwijs van hun kinderen is in samenwerking met het Vo, Mbo en Hbo gericht voorlichtingsmateriaal ontwikkeld in de vorm van schoolkeuze brochures en films. De volgende stap in het stimuleren van evenredige vertegenwoordiging van allochtone jongeren in de verschillende niveaus van het onderwijs is te onderzoeken of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Meer doorstroom van allochtoon talent naar hogere niveaus op basis van het onderzoeken van feitelijke aantallen.	Zicht op de aantallen allochtonen leerlingen in de verschillende typen onderwijs en het verloop van hun schoolloopbaan.	Onderzoek gereed begin 2009 inclusief aanbevelingen voor aanvullende maatregelen.

Kernactiviteit: Continuering en versterking oriëntatie en schakelklassen		
In aanvulling op het reguliere aanbod in het onderwijs is een aantal extra voorzieningen in het leven geroepen met als doel op maat gesneden onderwijs aan leerlingen met een taalachterstand. Dit betreft kinderen van asielzoekers, inburgeraars en oudkomers. Voor kinderen van oudkomers zijn binnen het reguliere basisonderwijs zgn. schakelklassen ingericht. De Waaier schakelt de zgn. neveninstromers naar het reguliere basisonderwijs, daar waar de taalklassen VO dit voor neveninstromers in het voortgezet onderwijs doen. De Wissel en de Oriëntatieklas VO doen de eerste onderwijsopvang in Nederland voor kinderen van asielzoekers.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Versterking onderwijsvoorzieningen Po en Vo voor kinderen van asielzoekers.	De eerste opvang van kinderen van asielzoekers in het onderwijs kan een toereikend programma bieden dat rekening houdt met complexe problematiek.	Maximale capaciteit Wissel is 42 (aantallen fluctueren sterk) Maximale capaciteit Oriëntatieklas Vo is 32 (aantallen fluctueren sterk).

Programma 4: 'Jongeren vinden aansluiting met de arbeidsmarkt'

Doelstelling algemeen

De huidige kennismaatschappij heeft behoefte aan goed opgeleid personeel. Het wordt in de zeer nabije toekomst voor laagopgeleiden moeilijk om een baan te veroveren. Alkmaar wil een sluitende aanpak realiseren voor alle jongeren tot 23 jaar: jongeren vinden hun weg naar de voor hen juiste plek op de arbeidsmarkt. Niet voor alle jongeren is de intrede op de arbeidsmarkt zonder meer mogelijk. Alkmaar wil met name deze groep jongeren extra ondersteuning en begeleiding bieden.

Probleemstelling

De werkloosheid onder jongeren is het laatste paar jaar nagenoeg verdwenen. De economische opbloei heeft daar een einde aangemaakt. Ook de vergrijzing van de beroepsbevolking draagt daaraan bij. Bedrijven zijn op zoek naar arbeidskrachten en zijn ook bereid jongeren in een lerend-werken traject (bbl) in hun bedrijf op te nemen zodat deze jongeren toch in staat zijn een startkwalificatie te halen en in de praktijk de benodigde werkervaring opdoen.

Punt van zorg blijft de (dreigende) werkloosheid onder jongeren zonder startkwalificatie en/of voldoende (beroeps)vaardigheden die de aansluiting bij de arbeidsmarkt niet makkelijk of helemaal niet vinden.

Deze groep (risico)jongeren heeft extra ondersteuning nodig om de benodigde vaardigheden te veroveren voor een duurzame plaats op de arbeidsmarkt.

De begeleiding bij een succesvolle en duurzame overstap van risicjongeren van de opleiding naar de arbeidsmarkt is een belangrijk instrument. Deze jongeren staan immers het eerst en vaak ook het langst aan de kant.

Kernactiviteit: Jongerenloket

Met ingang van maart 2008 start op het Werkplein van het Bedrijfsverzamelgebouw een fysiek Jongerenloket met een front-office functie waar jongeren zonder startkwalificatie of werk zich kunnen melden voor ondersteuning. Het project is vooralsnog voor twee jaar.

De partners binnen het in 2006 afgesloten convenant Jongerenloket zijn regio-gemeenten, RMC en CWI/UWV. Het ROC Horizon College wordt in 2008 eveneens partner. De organisaties / instellingen in de backoffice stemmen hun werkzaamheden op elkaar af.

De opdracht van het Jongerenloket is:

- Intake te verzorgen van zich meldende jongeren en een analyse te maken de situatie van deze jongeren
- De overdracht te realiseren van deze jongeren op basis van de gemaakte analyse aan de juiste organisatie / instelling in de back-office die vervolgens een traject zal starten dat jongeren zal leiden hetzij naar een opleiding hetzij naar een stabiele plaats op de arbeidsmarkt
- Het bewaken van de voortgang van de ingezette trajecten.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
De huidige ketensamenwerking in een virtueel jongerenloket wordt ingaande maart 2008 veranderd in een fysiek loket met een front-officefunctie. De partners in het jongerenloket gaan in 2009 de samenwerking verder verbeteren door het bieden van geïntegreerde dienstverlening aan de jongeren.	In de nieuwe, geïntegreerde, wijze van werken komt de jongere centraal te staan. Hiervoor is gestart met een pilotproject "Jongeren Centraal". Met deze pilot worden de processen ondersteund door een geautomatiseerd systeem. De verwachting is niet alleen dat hierdoor aan meer jongeren dienstverlening zal worden geboden, maar ook dat het beter mogelijk wordt om de resultaten van de dienstverlening te monitoren en te sturen.	Bij het project "Jongeren Centraal" hoort een nulmeting. Op basis daarvan zullen concrete prestaties afgesproken worden. <i>Instrument Instroomklas</i> bij het Horizon College voor voortijdig schoolverlaters in samenwerking met RMC. Traject van 10 weken met doel: teruggeleiding naar (beroeps-) opleiding of leren/werktraject. Bereik op jaarbasis: 60 à 70 jongeren.

Programma 5: 'Jongeren besteden op verantwoorde wijze hun vrije tijd'

Doelstelling algemeen

- Sport en cultuur aanbieden op plekken en voorzieningen waar jongeren elkaar ontmoeten: school, huiskamerprojecten, tiener- en jongerencentra en verenigingen.
- Maatwerk leveren voor verschillende doelgroepen, met extra aandacht voor de opvang van jongeren in de buurt.

Probleemstelling

Voor tieners en jongeren dient er een samenhangend aanbod te zijn van vrijetijdsvoorzieningen: op school, in verenigingen (sport en cultuur), in huiskamerprojecten en tiener- en jongerenaccommodaties. Dit aanbod is enerzijds gericht op het 'doen' (school en verenigingen) en anderzijds informeel gericht op ontmoeting (huiskamerprojecten en tiener- en jongerenaccommodaties).

De activiteiten in de tiener- en jongerencentra staan open voor alle tieners en jongeren, maar bieden vooral voor die jongeren die niet thuis willen of kunnen zitten, en zich gauw vervelen op straat een veilige omgeving. Dat kan in door vrijwilligers geleide huiskamerprojecten, maar ook in jongerencentra met ruime openingstijden en voldoende professionele begeleiding. Ook zijn er ambulante jongerenwerkers actief die de straat opgaan en contact maken met de jongeren. Van groot belang is wel dat er in de centra een beroep wordt gedaan op de jongeren om een actieve bijdrage te leveren aan de organisatie en de uitvoering van activiteiten.

Scholen en organisaties actief op het terrein van cultuur, sport en jeugd- en jongerenwerk worden in het kader van 'Brede school voortgezet onderwijs' gestimuleerd om in samenwerking een aanbod te ontwikkelen en uit te voeren. Steeds wordt per wijk en in overleg met betrokken partners bekeken welke accommodaties zich het best voor welke activiteiten lenen; belangrijk is dat er een samenhangend vraaggericht aanbod komt, dat diverse groepen in de wijk weet te vinden en te binden. Voordeel hiervan is dat op deze wijze een grotere groep jongeren bereikt kan worden dan tot nu toe.

Kernactiviteit: Brede school Vmbo

Twee Vmbo-scholen (Jan Arentsz en PCC) hebben inmiddels een brede school profiel ontwikkeld. Bij het Jan Arentsz ligt het accent op de naschoolse activiteiten en huiswerkbegeleiding en sociale competenties, bij het PCC op het verrijkingprofiel en het wijkprofiel. Twee andere aandachtsgebieden waar alle VO-scholen bij betrokken zijn en waarbinnen het onderwijs met verschillende partners samenwerken zijn de 'veilige school' (zie programmaliijn 6) en het opzetten van maatschappelijke stages (zie programmaliijn 7).

In de komende tijd is de aandacht voor de brede school Vmbo gericht op de aansluiting bij het tienerwerk.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het tienerwerk krijgt een rol in e brede schoolontwikkeling Vmbo.	Het tienerwerk biedt een naschools aanbod, coaching en ontmoetingmogelijkheden voor tieners van het Vmbo aansluitend aan de schooltijden en in samenwerking met de school.	Eerste pilot per 2009 Tweede pilot start in 2010. Na evaluatie in 2011 wordt dit model verder over de stad uitgerold.

Kernactiviteit: Breedtesport		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Continueren en verder versterken van relatie school en sport, o.a. door de aanstelling van functionarissen die zowel op school als bij en voor een sportvereniging taken uitvoeren.	Toename van binnen- en buitenschoolse sport- en beweegprogramma's . Professioneel versterkte sportverenigingen.	Vastleggen van afspraken in budgetovereenkomsten met het Sportbureau, Kern8, onderwijs en sportverenigingen over een gezamenlijk wijkgericht aanbod van sportactiviteiten voor jeugd- en jongeren. Creëren van combinatiefuncties school & sport; zie ook programma 2.

Kernactiviteit: Wegnemen van financiële drempels voor deelname aan sport en cultuur.		
Het aanbod voor jeugd en jongeren aan vrijetijdsvoorzieningen staat open voor alle inwoners uit die leeftijdsgroep. In de praktijk blijft de deelname aan sport en cultuur door jeugd uit gezinnen met een minimuminkomen soms achter. Daar waar het inkomen van de ouders een belemmering vormt voor bijvoorbeeld lidmaatschap van een vereniging dienen voorzieningen getroffen te worden die de participatie van de jeugd mogelijk maakt.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Wegnemen van financiële drempels voor deelname aan verantwoorde activiteiten in de vrije tijd op het gebied van sport en cultuur.	Via een jeugdsportfonds en andere regelingen wordt de jeugd uit gezinnen met een minimum inkomen in staat gesteld om volwaardig gebruik te kunnen maken van het sport- en cultuur aanbod.	Vanaf 2009 bestaat er een regeling, waar jeugd uit gezinnen met een minimuminkomen een beroep op kunnen doen. De sector Samenleving komt in 2008 met een voorstel. (nota).

Kernactiviteit: Kwaliteitsimpuls tiener en jongerenwerk		
In 2008 heeft een herijking van het tiener- en jongerenwerk plaatsgevonden. In een nota tienerhuiskamers – en tienerwerk is de noodzaak vastgesteld van professionalisering van de tienerhuiskamers en een meer “outreaching” en activerende benadering van tieners en jongeren. Daartoe is extra geld beschikbaar gesteld. Tienerwerk- en ambulante jongerenwerk wordt beter op elkaar afgestemd en samenwerking met ketenpartners is van belang.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Continuïteit en verbeterd aanbod in huiskamers/ tienercentra in samenhang met ambulante jongerenwerk en in afstemming met ketenpartners.	Tienercentra en huiskamers met een rijk aanbod aan activiteiten in samenhang met andere aanbieders in de vrijetijdsbesteding. (sport/cultuur/brede school). Elke wijk kent een aanbod voor tieners, in tienercentra, in wijkcentra ondergebrachte huiskamer en/of ambulante.	De afspraken rondom het tiener- en jongerenwerk zijn in 2009 vastgelegd in de budgetregeling en prestatieplan met Kern8 en prestatie- en financiële afspraken met Youth for Christ.

Programma 6: 'Jeugd en veiligheid'

Doelstelling algemeen

Doelstelling van het thema 'Jeugd en veiligheid' is tweeledig:

- Het creëren en waar nodig versterken van een veilige woon-, leef- en schoolomgeving voor de jeugd.
- Vroegtijdig signaleren en aanpakken van onveilig gedrag en onveilige situaties.

Probleemstelling

Door leeftijd en temperament (grenzen willen verleggen, zien en gezien worden, erbij willen horen) lopen jongeren relatief veel risico om in onveilige situaties te belanden of ze te veroorzaken. Daarbij kan gedacht worden aan rondhangen en verveling, aan onveiligheid bij het uitgaan en in het verkeer, aan wangedrag op school, aan vandalisme en geweldpleging. Jongeren kunnen ook zelf slachtoffer worden van een crimineel (gezins)milieu.

Vroegtijdig signaleren en het doorbreken van de negatieve spiraal is winst voor zowel de jongere zelf als voor de samenleving. Pestgedrag en spijbelen zijn vaak slechte voortekens voor later.

Toereikende en tijdige interventies voorkomen verder afglijden en bieden perspectief voor de toekomst. Voorbeelden zijn: actieve voorlichting geven aan ouders van zgn. meelopers, mentorprojecten, het tijdig signaleren en in beeld brengen van overlastjongeren. Veel succes wordt er geboekt in projecten waar politie, scholen, welzijnswerk, jeugd- en welzijnsorganisaties met elkaar samenwerken. Een goede signalering over en weer, adequate informatie-overdracht en tijdige en samenhangende hulp zijn succesfactoren. Overigens is de jongere zelf de belangrijkste factor voor een succesvolle aanpak. Veranderen van eigen gedrag is de verwachte tegenprestatie van deze jongeren voor alle aandacht en inzet die zij krijgen. Lukt dat niet dan resten er vaak alleen nog maar repressieve maatregelen.

Kernactiviteit: Vermindering Alcoholmisbruik

Het alcoholmisbruik onder de jeugd neemt, blijkt uit onderzoek, schrikbarende vormen aan en leidt tevens tot overlast en geweld. Vele instanties zoals HALT, Politie, GGD, Brijder zijn met voorlichtingsactiviteiten actief binnen het voortgezet onderwijs en het tiener- en jongerenwerk. Te constateren valt dat het veelal ad hoc activiteiten zijn waarvan het de vraag is of de risicogroepen daadwerkelijk effectief bereikt worden.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Er is geen gecoördineerde samenhangende aanpak van preventie en handhaving. Het toenemend overmatig drankgebruik en verslavingsgedrag onder de jeugd moet worden teruggedrongen.	Bedoeling is dat we binnen twee jaar doorgroeien naar een basispakket met daarin een aantal succesvolle activiteiten en duidelijke afspraken over wie wat doet. Een belangrijk onderdeel hierbij is het in beeld brengen van het succes en de effectiviteit van de programma's, waardoor er toegegroeid kan worden naar een vrij vast pakket voor het onderwijs en het tiener- en jongerenwerk.	De gemeente/sector Samenleving neemt het initiatief om de aanbieders en afnemers van deze preventieve activiteiten bijeen te brengen en zo tot een sluitend en effectief pakket te komen. Op basis van de quick-scan alcohol- en drugsgebruik onder de Alkmaarse jeugd en ander onderzoek is een actieplan opgesteld met betrekking tot preventie en handhaving. Dit wordt uitgevoerd t/m 2010.

		In 2009: • invoering van het lesprogramma “Alcohol een ander verhaal” op alle basisscholen èn training van de leerkrachten; • invoering van het lesprogramma “ELO” op alle VO-scholen èn training van de docenten; invoering vroegtijdige interventie op het Mbo inclusief spreekuur en gastlessen

Kernactiviteit: Veiligheid in en om school

De gemeente heeft een convenant veilige school met alle scholen voor (S)vo in Alkmaar.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Uitbreiding is gewenst met het Mbo en wellicht ook het Po.	Een veilige school voor elke scholier in Alkmaar.	• Continuering platform veilige school coördinatoren (S)vo. Thematisch oppakken van problemen/signalen binnen het platform. • Met het Horizon College een nieuw convenant veilige school aangaan en bezien of toevoeging aan het platform wenselijk en mogelijk is.

Kernactiviteit: Invoering Verwijsindex Risicojeugd (VIR)

De Verwijsindex is een digitaal systeem van risicomeldingen van hulpverleners, over kinderen en jongeren en sluit aan bij de Landelijke Verwijsindex Risicojongeren. Als hulpverleners, politiemensen en bijvoorbeeld ook verzuimbegeleiders, vroegtijdig van elkaar meldingen op de hoogte worden gesteld dat zij contact hebben met een bepaald kind, kan worden voorkomen dat zij langs elkaar heen werken. De Verwijsindex verbetert de kwaliteit binnen de jeugdketen. Naar verwachting wordt de Verwijsindex in de loop van 2009 landelijk verplicht ingevoerd.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Invoering Verwijsindex in Noord-Kennemerland. Aansluiting op de landelijke Verwijsindex.	Geen kind/jeugdige tussen wal en schip. Bij een jongerenprobleem is er altijd een instanties die de verantwoordelijkheid neemt.	In 2009 zijn • samenwerkingsafspraken met zoveel mogelijk instanties in de jeugdketen opgesteld en geaccordeerd. • Er zijn afspraken over de “doorzettingsmacht”. Het ICT-systeem is geïmplementeerd eind 2009 en hulpverleners zijn geschoold in het gebruik daarvan.

Kernactiviteit: Vangnet Jeugd / Helpende Hand in de wijk

De bestaande activiteiten Helpende Hand (0-12 jaar) en Valscherm (12+) zijn gebundeld in één jeugdzorgteam Vangnet Jeugd 0-18 jaar. Het team is inmiddels actief in heel Alkmaar. Gezinnen en kinderen worden aangemeld vanuit de buurtnetwerken jeugdhulpverlening, de zorgadviesteams in het onderwijs, het OGGZ-meldpunt Vangnet en Advies, het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en het Advies en Meldpunt Kindermishandeling.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Veranderingen in taken en verantwoordelijkheden van instellingen (w.o. Bureau Jeugdzorg) vragen continue aandacht om doorstroming in stand te houden.	Gezinnen en jongeren met ernstige problematiek worden sneller en gecoördineerder geholpen. Dit houdt in dat het gezin weer zelf de regie over het bestaan voert of dat het is overgedragen aan een meer gespecialiseerde hulpverleningsinstantie.	Jaarlijks ontvangen 50 gezinnen intensieve begeleiding. We continueren en versterken de bestaande werkwijze en de netwerkcontacten. We zorgen m.i.v. 2008 voor een goede aansluiting bij de te realiseren Centra voor Jeugd en Gezin.

Kernactiviteit: Wijkgerichte aanpak (jeugd)overlast

Er is een gezamenlijk protocol aanpak jeugdoverlast op straat opgesteld dat is geaccordeerd in het Veiligheidsoverleg. Via een veiligheidsmatrix worden problemen in kaart gebracht en afspraken gemaakt over wie welke rol en taken heeft bij de aanpak ervan. Belangrijke partners zijn politie, het openbaar ministerie, woningbouwcorporaties, (ambulante) jongerenwerk en de gemeente.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
De veiligheidsmatrix is bedoeld om het werk van de wijkteams bij de eerste signalen van jeugdoverlast op straat te structureren en de juiste verbinding te leggen met het bestaande aanbod en aanpak om de afstemming tussen de ketenpartners te optimaliseren wordt aangehaakt bij de in 2009 in te voeren Verwijsindex.	De veiligheidsmatrix leidt tot een heldere beoordeling van overlast en effectieve inzet van instrumenten. Ketenpartners weten elkaar te vinden en stemmen onderling af. Vermindering jeugdoverlast op straat.	De aanpak heeft de instemming van alle partijen en wordt in samenhang met de invoering van de Verwijsindex verder geïmplementeerd. De sector Samenleving en het programmateam buurtgericht samenwerken bewaken de toepassing van de matrix en beoordelen de prioriteiten bij de uitvoering. Er is inzicht in de overlastgevende groepen en de in te zetten interventies.

Programma 7: 'Jongeren zijn betrokken en maatschappelijke actief'

Doelstelling algemeen

Alkmaar opteert de komende jaren voor uitgebreide en flexibele vormen van jeugdparticipatie, waarbij er aandacht is voor participatie van kinderen en waarbij de vorm en mate van participatie beter aansluit bij thema's die onder jongeren leven en bij bestaande initiatieven en vindplaatsen (zoals bijvoorbeeld scholen, jongerencentra).

Probleemstelling

De Universele verklaring van de Rechten van het Kind stelt dat ieder kind het recht heeft zijn/haar mening te vormen en te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen. Dit verplicht gemeenten tot opzetten en faciliteren van jeugdparticipatie.

Er zijn twee vormen van jeugdparticipatie te onderscheiden:

1. Politieke participatie, dat wil zeggen inspraak/meepraten over beleid en voorzieningen
2. Maatschappelijke participatie, dat wil zeggen actieve deelname van jongeren aan allerlei activiteiten in hun leefomgeving, op school, de sportclub of in het vrijwilligerswerk.

Voor de Alkmaarse situatie geldt dat het jeugdparticipatiebeleid tot op heden vooral gericht was op *politieke participatie* in de vorm van informeren, raadplegen en op beperkte schaal adviseren. In de afgelopen jaren zijn op dit gebied verschillende instrumenten los van elkaar ontwikkeld, zoals: Kinderpanels, Jongerenwebsite, Jeugdombusonderzoek, Scholierenspreekuur en Jongerenraad. In de afgelopen jaren zijn deze instrumenten beter op elkaar afgestemd door het organiseren van samenwerking tussen de verschillende uitvoerende organisaties. Daarnaast heeft de samenwerking met scholen met betrekking tot dit onderwerp een nieuwe impuls gekregen en zijn scholen gemotiveerd om gezamenlijk te experimenteren met nieuwe manieren om jongeren te interesseren voor politiek.

Bij beleidsontwikkelingen is van belang dat in de participatieparagraaf expliciet aandacht is voor jeugd en jongeren.

Met betrekking tot *maatschappelijke participatie* is een belangrijke ontwikkeling het voornemen van het kabinet om alle jongeren tijdens hun schooltijd een maatschappelijke stage te laten vervullen. De verplichte maatschappelijke stage (72 uur) wordt in 4 jaar tijd (2008-2011) gefaseerd ingevoerd en is vanaf 2001-2012 in de Wet op het voortgezet onderwijs opgenomen. Deze ontwikkeling sluit aan bij het gemeentelijk beleid jongeren te stimuleren maatschappelijk actief te zijn en zich belangeloos in te zetten voor een ander. Belangrijk aandachtspunt is het creëren van zinvolle maatschappelijke stage's, en een goede stedelijke afstemming tussen scholen en (vrijwilligers) organisaties.

Kernactiviteit: Jongeren en politiek

Leerlingen in het voortgezet onderwijs nemen al enkele jaren actief deel aan de scholierensprekuren die vanuit de gemeente en griffie georganiseerd worden. Daarnaast ontwikkelen VO-scholen projecten op het gebied van "democratie en bestuur" en zoeken hierin steeds meer samenwerking met de gemeente en het lokaal bestuur. Na een forse uitbreiding in de afgelopen periode wordt de aandacht nu verlegd naar een kwalitatieve verdiepingsslag van de activiteit .

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het scholierenspreekuur wordt aangevuld met de methodiek 'Wegwijsdag'	Iedere VO-school kan gebruik maken van het aanbod waarmee de gemeente de mogelijkheid biedt om iedere VO-leerling tenminste 1 keer in de schoolloopbaan met de lokale politiek te laten kennismaken.	Jaarlijks nemen 900 VO leerlingen deel aan de scholierensprekuren Pilot "methodiek Wegwijsdag" (VO-leerlingen lopen een dag mee op het Stadhuis) wordt uitgevoerd in februari 2009.
"		

Realiseren van brochure "Jongeren en gemeente/politiek"	Heldere, informatieve brochure over wat de gemeente voor jongeren in Alkmaar doet en op welk manier jongeren invloed kunnen hebben op het gemeentelijk beleid.	Brochure gereed oktober 2008. Verspreiding via onder meer bibliotheken/jongerencentra en scholierenspreekuur.

Kernactiviteit: Jongerenparticipatie		
Uit een tweetal expertmeetings met jongeren en met scholen is naar voren gekomen dat jongeren uitstekend te betrekken zijn bij gemeentelijk beleid wat voor hen gemaakt wordt, wanneer gebruik wordt gemaakt van flexibele, aansprekende vormen van jongerenparticipatie en wanneer waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande initiatieven en vindplaatsen.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Aanvulling van kinderpanels en scholierensprekuren met nieuwe activiteiten waarbij jongeren leren over c.q. participeren in lokaal bestuur.	Een pakket goede, aansprekende participatieactiviteiten voor jongeren, rekeninghoudend met verschil in leeftijd, opleidingsniveau en cultuur (bijv. jongerenpanel op wijkniveau, live chatsessie, debat nieuwe stijl).	In 2009 minimaal drie pilots.

Kernactiviteit: Jongerenraad Alkmaar		
Met de in 2007 nieuw gevormde Jongerenraad Alkmaar is afgesproken dat zij jaarlijks de gemeente op minimaal 3 thema's adviseert.		
Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het vormgeven van een actieve, goed toegeruste Jongerenraad Alkmaar, die als spreekbuis voor jongeren in Alkmaar kan optreden en voldoende ede gedifferentieerde groepen Alkmaarse jongeren weet te bereiken.	Participatie van jongeren bij belangrijke gemeentelijke thema's.	Jaarlijks drie adviezen op basis van het bereik van een brede groep jongeren door middel van • gebruik maken van de website www.jongalkmaar.nl. • contacten met de leerlingraden van scholen en • door het zelf organiseren van en/of aansluiten bij jongerendebatten.

Kernactiviteit: Website Jong Alkmaar

De website www.jongalkmaar.nl heeft tot doel jongeren in Alkmaar te voorzien van allerhande informatie op thema's die jongeren aangaan: gezondheid, huisvesting, onderwijs etc. Daarnaast wordt dit instrument ook gebruikt om jongeren te raadplegen over hun mening met betrekking tot specifieke onderwerpen, in samenwerking met het jongerenwerk van Kern8 en de Jongerenraad Alkmaar. Het beheer is in handen van de Bibliotheek Alkmaar. De Bibliotheek ontvangt hiervoor een aparte projectsubsidie.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Uitbreiding van de website met eigentijdse functionaliteiten en promotie van de vernieuwde website onder meer door samenwerking met scholen. Het omzetten van de website van projectactiviteit naar structurele activiteit.	Jongeren in Alkmaar weten de website goed te vinden en te gebruiken. Leerlingen van het voortgezet onderwijs in Alkmaar zetten hun producten op de website. Bibliotheek draagt in samenwerking met jongerenwerk en Jongerenraad Alkmaar zelfstandig zorg voor de website	Eind 2009 kent 40% van de Alkmaarse jongeren van 12 t/m 22 jaar de website . Per 2010 is de website opgenomen in de reguliere taakstelling van de budgetsubsidieregeling met de bibliotheek.

Kernactiviteit: Maatschappelijke stages in het Voortgezet Onderwijs

Een maatschappelijke stage is een vorm van leren binnen of buiten de school, waarbij leerlingen vanuit de school vrijwilligersactiviteiten uitvoeren, waardoor ze leren omgaan met hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de maatschappij. Hierbij gaat het uitdrukkelijk niet om beroepsgerichte stage. De VO-scholen hebben van het rijk de verplichting gekregen voor iedere scholier een maatschappelijke stage van tenminste 72 uur te organiseren. Om de vraag naar stages bij de instellingen te reguleren voert de gemeente regie op dit proces en heeft de Vrijwilligers Centrale Alkmaar (VCA) de opdracht gegeven een actieve rol te spelen in het bijeen brengen van vraag en aanbod. Het rijk stelt een budget beschikbaar aan gemeenten om de rol vorm te geven.

Veranderopgave	Resultaatsverwachting	Prestaties
Het doen toenemen van het aantal succesvolle bemiddelingen tussen scholieren en (vrijwilligers)organisaties gericht op het uitvoeren van maatschappelijke stages.	Alkmaarse leerlingen in het voortgezet onderwijs lopen een maatschappelijke stage gedurende hun schoolloopbaan.	In 2009 levert het VCA 500 succesvolle bemiddelingen.
Het opzetten en beheren van een stimuleringsfonds maatschappelijke stage.	Het VCA en een aantal grote (vrijwilligers)organisaties in Alkmaar realiseren structurele maatschappelijke stageplekken.	

Bijlage: Samenvatting resultaten Jongerenomnibus 2007

Inleiding

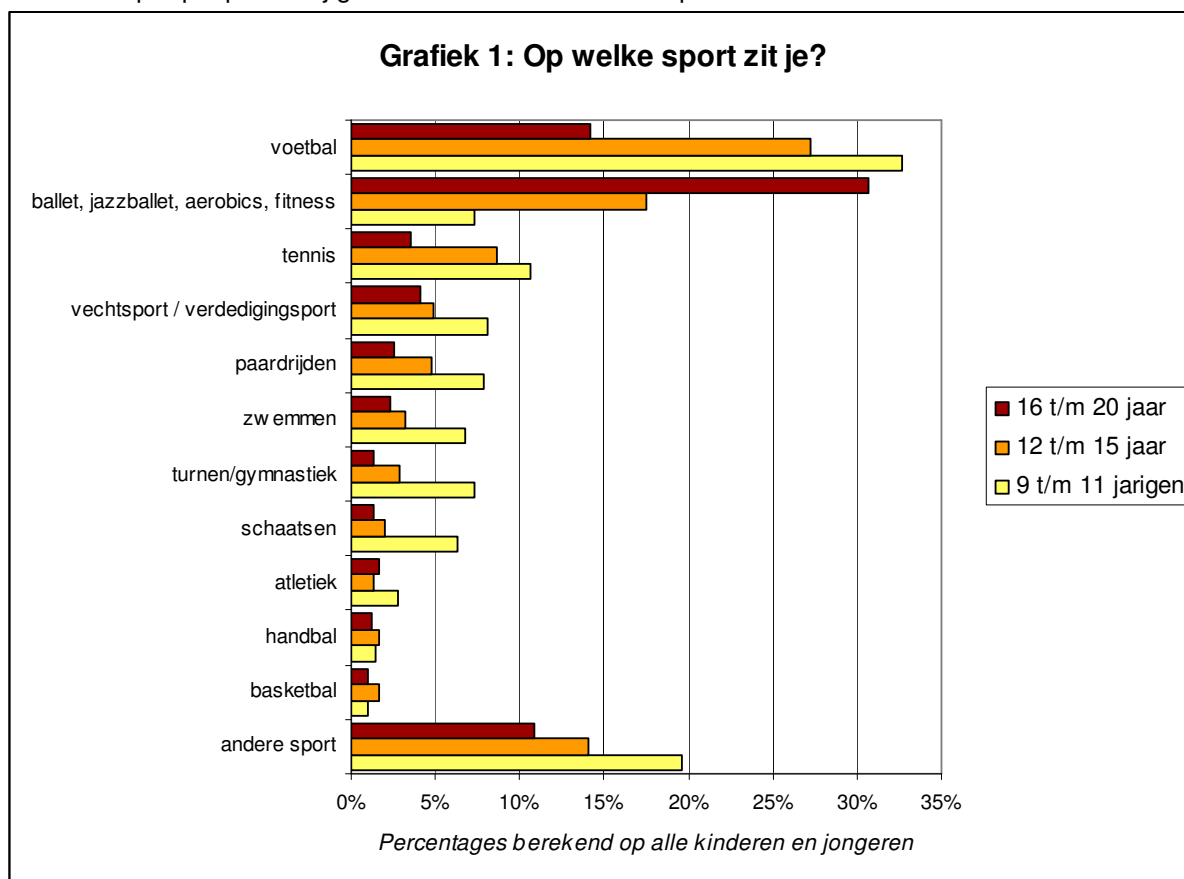
In oktober en november 2007 is voor de vijfde keer een onderzoek gehouden onder Alkmaarse kinderen en jongeren van 9 t/m 20 jaar: het Jongerenomnibus 2007. Bijna duizend kinderen van 9 t/m 11 jaar hebben een enquête in de klas ingevuld en ruim tweeduizend jongeren hebben een enquête thuis ingevuld.

Sport

Bijna 7 van de 10 kinderen en jongeren zijn lid van een sportvereniging. Kinderen op de basisschool zijn het vaakst lid (82%), jongeren boven de 16 jaar het minst vaak (58%). Kinderen op de basisschool zitten vooral op voetbal en verder op tennis, een vechtsport en paardrijden. Ook bij de 12 t/m 15 jarigen zijn dit nog de meest beoefende sporten. Bij jongeren van 16 jaar en ouder is fitness/aerobics de meest beoefende sport, gevolgd door voetbal. Zie grafiek 1.

Jongeren die niet op een sport zitten, zeggen meestal dat dit is omdat zij er geen tijd voor hebben (39%). Iets meer dan de helft van de jongeren doet ook aan sport buiten school of vereniging om (we noemen dit ongeorganiseerde sport). Voetbal, zwemmen en trimmen/hardlopen zijn sporten die veel in ongeorganiseerd verband worden beoefend.

80% van de jongeren van 12 t/m 20 jaar heeft gehoord van het Sportpaspoort. 12% van de jongeren heeft een Sportpaspoort. Zij gebruiken dit meestal 1 keer per maand of vaker.

Sportspektakel, schoolvoetbal

De helft van de kinderen van groep 6 t/m 8 heeft wel eens van Sportspektakel gehoord en vier op de tien Alkmaarse kinderen heeft er wel eens aan meegedaan. Een derde van de kinderen heeft wel eens meegedaan aan een schoolvoetbaltoernooi.

Zwembad Hoornse Vaart en ijsbaan de Meent

De meeste kinderen en jongeren gaan wel eens zwemmen in zwembad de Hoornse Vaart. Toch vinden veel jongeren (85%) dat er nog iets kan verbeteren aan dit zwembad zoals meer attracties, gezelligere sfeer, lagere toegangsprijzen en andere openingstijden.

Ongeveer de helft van de kinderen en jongeren gaat wel eens schaatsen op ijsbaan de Meent. Zes op de tien jongeren vinden dat er iets kan verbeteren aan de ijsbaan. Vooral lagere toegangsprijzen is hier veel genoemd (door een kwart).

Gebruik van de openbare buitenruimte

Als kinderen van groep 6 t/m 8 en jongeren van 12-15 jaar buiten spelen, dan is dat meestal op een grasveldje (49% resp. 37%) of gewoon op straat (45%). Bij het buitenspelen hebben kinderen vaak last van hondenpoep (60%), glas op straat (49%), prikkelstruiken (44%) en rotzooi op straat (40%). Ook jongeren van 12-20 jaar hebben vaak last van hondenpoep op speelvelden en ontmoetingsplekken die zij bezoeken.

18% van de kinderen en de jongeren van 12-15 jaar wil liever niet dat er op de plek waar ze spelen ook kinderen spelen die veel jonger zijn. De helft van de kinderen en bijna een derde van de jongeren van 12-15 jaar wil liever niet dat daar kinderen spelen die veel ouder zijn.

De meerderheid van de kinderen en jongeren van 12-15 jaar (86%) weet dat er in Alkmaar parken zijn met speeltoestellen. Als kinderen daar gaan spelen, dan gaat iets meer dan een kwart naar de Rekerhout, een kwart naar de Alkmaarderhout, een vijfde naar de Oosterhout en een derde naar een ander park in Alkmaar.

Een vijfde van de jongeren van 12-15 jaar gaat ook wel eens naar een speelveld in een park. 16% van hen gaat naar de Alkmaarderhout, 25% naar de Rekerhout, 26% naar de Oosterhout en 28% naar een ander park.

Ruim tweederde van de kinderen en de helft van de jongeren van 12-15 jaar speelt buiten schooltijd wel eens op een schoolplein.

Een derde van de kinderen en 14% van de jongeren (12-20 jaar) gaat wel eens skaten op een skatebaan in de buurt. 86% van de kinderen en de helft van de jongeren maakt gebruik van een speelveld in de buurt. 15% van de jongeren maakt wel eens gebruik van een speciale ontmoetingsplek voor jongeren in de buurt.

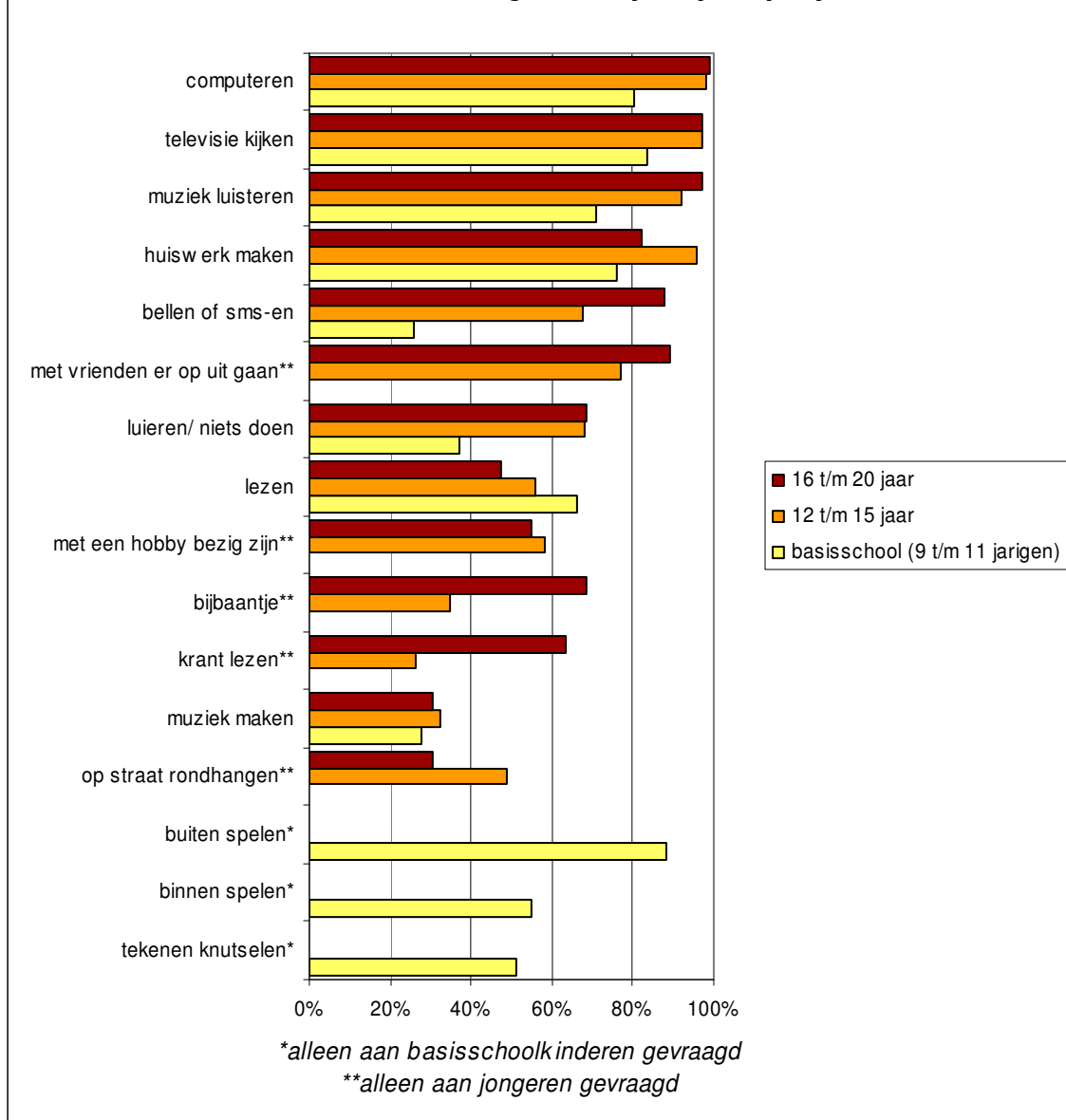
Als gevraagd wordt wat kinderen missen in de buurt dan is dat vooral een plek om hutten te bouwen (40%). Als de jongeren iets missen in de buurt dan is dat meestal een plek om met vrienden of vriendinnen te kletsen (17%).

Vrije tijd

Activiteiten die kinderen in hun vrije tijd het meest doen (buiten clubs etc. om) zijn buiten spelen (93%), televisie kijken (89%) en computeren (80%). Activiteiten die jongeren van 12-20 jaar het meest doen zijn computeren (98%), televisie kijken (98%), muziek luisteren (96%) en surfen op internet (94%). Zie grafiek 2.

In het hoofdstuk 'sport' zagen we hoeveel kinderen en jongeren op een sportclub zitten. In de vragenlijst is ook gevraagd of kinderen en jongeren (ook) op een *ander soort* club, vereniging of les zitten; dit geldt voor 30% van de kinderen, 21% van de jongeren van 12-15 jaar en 15% van de jongeren van 16-20 jaar. De top-3 van de clubs enz. waar kinderen en jongeren lid van zijn is: 1) muziek/koor/zang, 2) dansen en 3) toneel.

Grafiek 2: Welke dingen doe je in je vrije tijd?

Brede school

Willen kinderen en jongeren op school blijven na schooltijd om leuke dingen en dergelijke te doen? Ruim de helft van de kinderen in groep 6 t/m 8 zou na schooltijd op school het liefst met vrienden of vriendinnen willen praten en spelletjes doen. Een derde (35%) van de jongeren van 12 t/m 20 jaar zou het liefst na schooltijd op school willen blijven om te sporten. De locaties waar kinderen en jongeren het liefst aan activiteiten zouden willen meedoen zijn: 1. sporthal 2. sportvereniging 3. de eigen school.

Uitgaan

19% van de 12-16-jarigen en 25% van de 16-20-jarigen vindt dat er genoeg leuke uitgaansgelegenheden zijn in Alkmaar voor jongeren van hun leeftijd. Ongeveer een derde van beide groepen vindt dat er niet voldoende leuke uitgaansgelegenheden zijn in Alkmaar.

Jongerencentra

18% van de jongeren van 12 t/m 20 jaar is het afgelopen jaar naar een jongeren centrum geweest. Het meest bezocht zijn jongerensportcentrum Oosterhout, Parkhof, jongeren centrum Argus en tiener centrum de Dobber. De belangrijkste activiteit die jongeren in jongeren centra doen, is elkaar ontmoeten. Oosterhout is natuurlijk voornamelijk bezocht om te sporten en Parkhof om een concert te

bezoeken. Jongeren die niet in jongerencentrum zijn geweest, zeggen meestal dat dit komt doordat zij er geen interesse in hebben.

Genoeg te doen in Alkmaar?

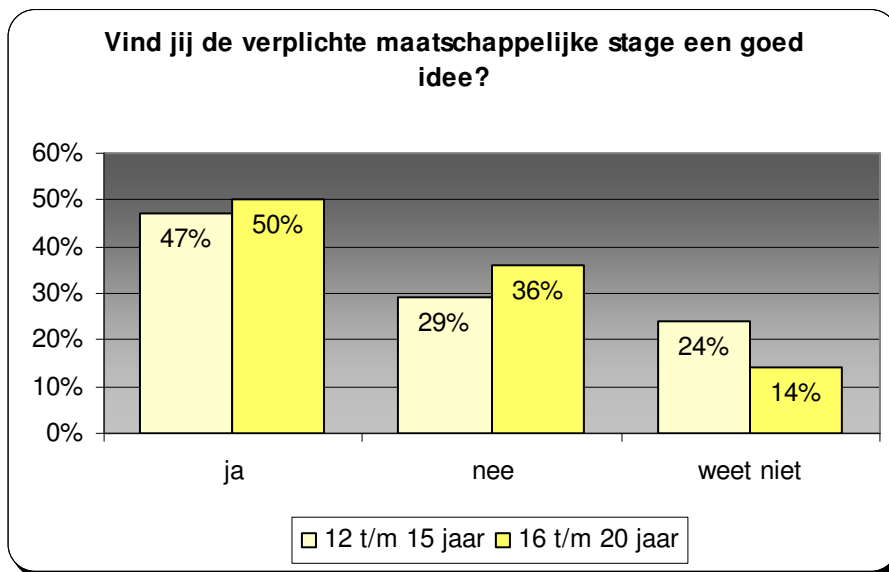
Een derde van de kinderen vindt dat er in Alkmaar genoeg te doen is voor kinderen van hun leeftijd en 16% vindt van niet. Van de jongeren vindt ongeveer één op de tien dat er genoeg voor hen wordt georganiseerd in Alkmaar en bijna drie op de tien vindt van niet.

Hoe komen jongeren erachter wat er voor hen in Alkmaar te doen is? 85% noemt hier vrienden/vriendinnen, 46% noemt posters op straat en 37% noemt flyers.

Vrijwilligerswerk

In totaal zegt 15% van de jongeren van 12-20 jaar dat zij (in hun vrije tijd) wel eens vrijwilligerswerk doen. Van de jongeren die dat niet doen, is 58% dat ook niet van plan en een derde weet het niet. Als het vrijwilligerswerk via de school of opleiding gezocht zou kunnen worden dan zou 14% van alle jongeren dat een goed idee vinden en daar gebruik van maken. 40% vindt dat ook een goed idee maar zou er geen gebruik van maken. 19% vindt het een slecht idee.

De helft van alle jongeren (12-20 jaar) vindt een verplichte maatschappelijke stage een goed idee.

Politiek

Een kwart van de jongeren is geïnteresseerd in de gemeentepolitiek. Jongeren van 16 jaar en ouder zijn hierin vaker geïnteresseerd (32%). 1 op de tien jongeren is het eens met de stelling 'de Alkmaarse politiek doet veel voor jongeren'. De helft van de jongeren heeft geen mening over de stelling en 20% is het ermee oneens. Met de stelling 'ik heb geen idee wat de gemeenteraad doet' is de helft van de jongeren het eens. 16% is het hiermee oneens. Ruim een derde van de jongeren (38%) zou gaan stemmen als er verkiezingen waren voor de gemeenteraad (en zij mochten stemmen). 19% zou dan niet gaan stemmen. Veel van hen (44%) weten nog niet op welke partij zij dan zouden stemmen. De partijen met de meeste aanhang onder de jongeren zijn de SP, PvdA en Groenlinks.

Wat vinden jongeren de belangrijkste dingen waarvoor de gemeente moet zorgen? Op de eerste plaats komt 'zorgen voor veiligheid in de buurt' (61%). Op de tweede plaats staat 'zorgen voor goed onderwijs' (44%) en op de gedeelde derde plaats 'zorgen voor genoeg uitgaansgelegenheden' (37%), 'zorgen voor een schoon milieu' (36%) en 'zorgen voor sport- en speelmogelijkheden' (34%).

Informatie over de gemeenteraad of over de politiek zouden jongeren het liefst krijgen via school of via e-mail. Een kwart van de jongeren heeft geen behoefte aan deze informatie. Inspraak van jongeren op plannen van de gemeente kan volgens jongeren het best gebeuren door jongeren uit te nodigen om te komen praten (43%) of door een onderzoek onder jongeren te houden (42%). Ook langskomen op school en een jeugdreferendum worden vaak gekozen (beide 36%).

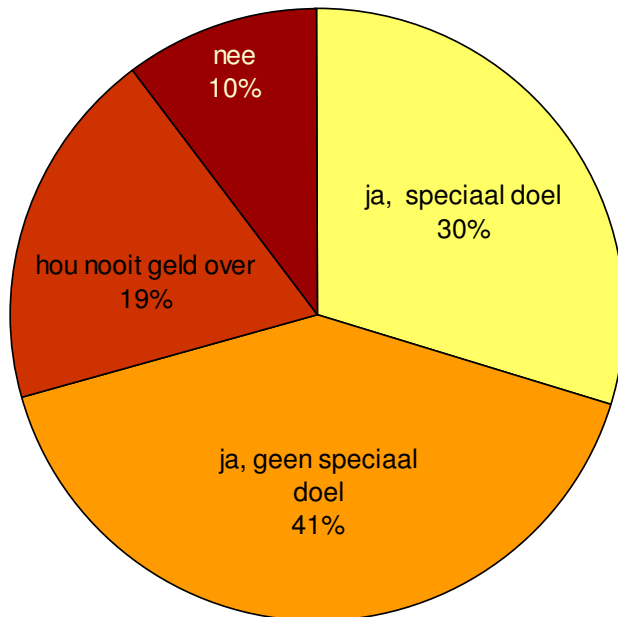
15% van de jongeren heeft wel eens gehoord van de Alkmaarse Jongerenraad; jongeren boven de 16 jaar vaker (19%) dan jongeren van 12-16 jaar (10%).

Omgaan met geld

Jongeren van 12-16 jaar hebben gemiddeld ongeveer €20 per week te besteden. De helft van hen heeft minder dan €10 per week te besteden. Jongeren van 16 jaar en ouder hebben per week gemiddeld €90 te besteden. Bij jongeren tot 16 jaar bestaat het bedrag dat zij te besteden hebben meestal uit zakgeld (85%) en/of uit loon uit bijbaantje (32%). Bij jongeren van 16 jaar en ouder bestaat het bedrag uit loon uit een bijbaantje (55%), zakgeld (41%), een kwart heeft loon uit een baan en een kwart krijgt studiefinanciering.

71% van de jongeren spaart, 19% zou willen sparen maar houdt niets over en 10% spaart niet.

Grafiek 3: Spaar je?

Jongeren tot 16 jaar geven het meest geld uit aan snacks, snoep e.d. (58%), kleding en schoenen (46%) en sparen (29%). Jongeren boven de 16 jaar geven het meest uit aan kleding en schoenen (68%), uitgaan (58%) en snacks en snoep (49%). De helft van de jongeren komt (bijna) altijd uit met zijn of haar geld; 10% komt bijna nooit met zijn of haar geld. Eén of de 5 jongeren maakt altijd van tevoren een plan hoe zijn/haar geld te besteden. 12% schrijft vaak op wat zij uitgeeft. 22% van de jongeren koopt wel eens op afbetaling. Als jongeren tips of hulp nodig zouden hebben bij het rondkomen met hun geld, zouden zij dit het vaakst aan hun ouders vragen (71%). Een derde heeft helemaal geen behoefte aan zulke hulp. Als jongeren hulp van een instantie zouden willen bij het rondkomen met hun geld, zouden zij dit het liefst willen via een website waar je zelf dingen kunt opzoeken.

Schulden

5% van de jongeren heeft schulden die zij moeilijk kunnen terugbetalen (afgezien van een evt. hypotheekschuld of lening studiefinanciering; daar is expliciet *niet* naar gevraagd). In heel Alkmaar gaat het om 500 jongeren. In een derde van de gevallen gaat het om een schuld tot €100. In 30% van de gevallen gaat het om een schuld van meer dan €500. De 'schuldeisers' zijn meestal de ouders (in 59% van de gevallen) en/of de bank(18%).

www.jongalkmaar.nl

17% van de jongeren heeft wel eens gehoord van de site www.jongalkmaar.nl en 8% van alle jongeren heeft deze site wel eens bekeken. De meeste bezoekers van de site hebben de site bezocht zonder speciale reden. Als zij de site bezochten om informatie te zoeken was dit meestal naar informatie over wat er voor jongeren te doen is en informatie over sport. Vier op de tien jongeren die iets zochten op de site konden dit makkelijk vinden, de helft zegt 'gaat wel' en 8% kon het niet makkelijk vinden. De website krijg gemiddeld een 6,9 als rapportcijfer.

Alcohol- en drugsgebruik

Vier van de tien kinderen van 9 t/m 11 jaar hebben wel eens alcohol gedronken (ook al was dit maar eens in hun leven). 20% van de kinderen heeft de afgelopen vier weken wel eens alcohol gedronken, 8% zelfs meer dan 1 keer.

Van de jongeren van 12-16 jaar drinkt 32% wel eens alcohol, van de jongeren van 16 jaar en ouder doet 83% dit. De helft doet dit 1 keer per week of vaker. Gedronken wordt er voornamelijk in het weekend; 10% drinkt ook door de week wel eens alcohol. Gemiddeld drinken jongeren van 12-16 jaar 4 glazen alcohol per week en jongeren boven de 16 jaar 8 glazen per week. 16% van de jongeren tot 16 jaar en 41% van de jongeren boven de 16 jaar is de afgelopen maand wel eens aangeschoten of dronken geweest van het drinken van alcohol.

3% van de jongeren van 12-16 jaar en 12% van de jongeren boven de 16 jaar gebruikt wel eens drugs. Meestal is dit hasj (95%). Van de andere soorten drugs is XTC de meest gebruikte (14%). De meeste jongeren die drugs gebruiken, doen dit eens per maand of minder (53%). 13% gebruikt elke dag drugs.

Cyberpesten

Eén op de tien jongeren van 12-15 jaar en 4% van de jongeren van 16-20 jaar wordt af en toe gepest op internet. 5% van alle jongeren wordt af en toe bedreigd op internet en 6% meldt dat anderen af en toe vervelende dingen over hen op internet hebben gezet.